

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Prvi uspehi samostojnih kmečkih kandidatov.

Klerikalci izgubili pri prvem naskoku **6000** glasov. — Samostojni kmečki kandidatje osvojili celo vrsto klerikalnih občin, njihovih trdnjav ter napredovali za **7000** glasov. — Vseh protiklerikalnih glasov oddanih **31.000**. — Klerikalci prodali in izdali kočevske Slovence!

Leta 1908, ko so bile zadnje deželno-zborske volitve, niso še imeli klerikalci v splošni kuriji nobenih protikandidatov, samostojni kmetski kandidatje nobenih glasov. V ponedeljek je bilo oddanih protiklerikalnih glasov **30.870**. Leta 1911, ko so bile državnozbornske volitve, so dobili klerikalci čez **56.695** glasov, kmetski kandidatje in napredni le **18.000** glasov. V ponedeljek so klerikalci dobili le nekaj čez 50.000, kmečki kandidatje in napredni pa skupaj **25.959**. Klerikalci so torej izgubili **6 tisoč glasov**, kmetje pridobili **7.000**.

Leta 1911 pri državnozbornskih volitvah na Kranjskem je ostalo še veliko število občin, kjer ni bilo nobenega protiklerikalnega glasu. Danes lahko na prstih seštejemo take občine. V ponedeljek smo pa osvojili celo vrsto klerikalnih občin, ki so veljale za klerikalne trdnjave. Padel je v naše roke Logatec, padle so Jesenice, Moste pri Ljubljani, padla je Škofja Loka, Radovljica, občini Kostanjevica, Krško itd. To so udarci, to so nenadomestljive izgube za klerikalce! To so pa krasni uspehi za prvi naskok kmečkega gibanja.

Če bi bil volilni red pravičen, bi morali imeti kmetje sedaj že **4** poslance in klerikalci **6**, toliko glasov so dobili. A ne de nič! **31.000** glasov je obsodilo dr. Šusteršiča, Lampeta, Pegana ter gospodarstvo in gospodstvo S. L. S. **31.000** mož je na Kranjskem, ki jih ni sram, da nosijo hlače! Vdali se niso ne pritisku duhovščine, ne pritisku in obljubam deželnega odbora.

Klerikalci so se vzdržali le z neznatno absolutno večino **11.000** glasov v celi deželi. Če bi na tisoče naših ljudi ne osleparili in ne izpustili iz volilnih imenikov, da niso tisoče svojih ljudi, ki nimajo sicer pravice, vpisali v volilne imenike, bi naši glasovi še precej narasli, klerikalni pa padli. Zanimivo je tudi, da so se klerikalci združili z Nemci in da so prodali kočevske Slovence Nemcem, zato, da so kočevski Nemci glasovali zanje. Obljubili so jim, da se v Kočevju ne bo odprla slovenska šola! Fej, narodne izdajice! **31.000** kmečkih glasov stoji nasproti **50.000** farovških glasovom, ki so bili pridobljeni z goljufijo, sleparijo, s pritiskom in velikanskim strahovanjem.

Ko se je začela balkanska vojska, ni nihče mislil, da bodo naši bratje v enem dnevu podrli turško cesarstvo. Pasti je morala preje trdnjava za trdnjavo, da je padlo carsko gospodstvo.

Kmetje! Osvojili smo v ponedeljek že več trdnjav, s krvavo izgubo **7.000** glasov, se je moral umakniti v marsikateri občini nasprotnik naši moči.

Armadi balkanskih krščanskih držav je stala nasproti po številu trikrat večja armada. **Bila je vzlic temu tepena**, ker je bila pravica in poštenje na strani naših bratov.

Kmetje! V torek, dne 9. decembra se spustimo zopet v boj. **31.000** mož je že zbranih. Pridružite se nam še vsi, ki se hočete boriti za pravico proti krivici, za svobodo proti tiranstvu, vsi, ki ljubite svojo rodno zemljo in napredek.

V torek doseči moramo novih uspehov! **Carstvo dr. Šusteršiča mora pasti!**

V torek moramo ustvariti še širšo podlago za ustanovitev **samostojne kmečke stranke**.

Samostojni kandidatje kmečke kurije

ki voli 9. decembra t. l. so:

Za sodne okraje: Ljubljanska okolica, Vrhnika:

Jože Seidl,

župan in posestnik v Spodnji Šiški.

Andrej Knez,

posestnik na Viču.

Za sodne okraje: Radovljica, Kranjska gora:

Jože Gogala,

posestnik v Novi vasi.

Za sodne okraje: Kranj, Škofja Loka, Tržič:

Jože Novak,

posestnik v Jami.

Matej Barle,

posestnik na Lužah.

Za sodne okraje: Kamnik, Brdo:

Matevž Seršen,

posestnik v Skaručini.

Za sodne okraje: Litija, Radeče, Mokronog, Trebnje, Višnja gora in Žužemperk:

Alojzij Pavlin,
posestnik v Trebnjem.

Ivan Bukovec,
posestnik v Mrzli Luži pri Vel. Loki.

Ferdo Tomazin,
posestnik v Šmartnem pri Litiji

Za sodne okraje: Krško, Kostanjevica:

Matija Kožar,
posestnik, mlinar v Vel. Malencah

Za sodni okraj: Novo mesto:

Amat Škerlj,
posestnik v Gotni vasi.

Za sodna okraja: Metlika, Črnomelj:

Dako Makar,
posestnik v Metliki.

Za sodne okraje: Ribnica, Kočevje, Vel. Lašče:

Ivo Pucelj,
posestnik in mesar v Vel. Laščah.

Fran Andolšek,
posestnik v Vel. Poljanah.

Za sodna okraja: Idrija, Vipava:

Fran Zagoda,
posestnik v Zadloga pri Črnem vrhu.

Za sodne okraje: Postojna, Senožeče, Ilirska Bistrica:

Ferdo Gašpari,
živinozdravnik in posestnik v Postojni.

Ivan Urbančič,
posestnik v Trnovem hšt 84.

Za sodne okraje: Logatec, Cerknica, Lož:

Fran Majdič,
višji živinozdravnik in posestnik v Logatcu

Anton Meden,
posestnik v Begunjah

Volilci! Na delo od moža do moža in od hiše do hiše, da pride čimpreje do veljave 31.000 glasov in samostojna kmečka stranka!

Volitve v splošni kuriji!

Klerikalci so ohranili svoje mandate v splošni kuriji. Ali se jim je treba veseliti te zmage? Nikakor ne, ampak huda skrb in strah jih morata navdajati, ako gledajo številke, ki so bile oddane za protiklerikalne kandidate.

Samostojni napredni kmetje se morajo veseliti, da so tako narasli njih pristasi. Kak razloček med zadnjo volitvijo in sedanjo! Rima niso mogli vzeti v enem dnevu, dežele Kranjske, ki je skozi in skozi bila prepojena od klerikalcev, se tudi ne more premagati v enem mesecu! Le pol leta naj bi imeli časa, da se samostojno organiziramo do najzadnje vasi in mrtvaški zvonec bi dne 1. decembra pel klerikalcem.

Sicer smo pa zadovoljni z uspehom. Proti stokrat močnejšemu sovražniku doseči take uspehe, je čudež, zato pa nikomur ne pade na misel, da bi bil žalosten, ker samostojni kandidatje niso prodrli. Zdaj še ni bilo mogoče.

Duhovska moč je velika. Okroglo ti-soč duhovnikov, mežnarjev in organistov imajo klerikalci za agitacijo na razpolaganje; to so agitatorji, ki so v stalni najtesnejši zvezi z ljudstvom, katerim pomagajo še ženske, tako da lahko neprestano obdelujejo volilce in jih spravljajo na svojo stran tudi proti njihovemu boljšemu prepričanju. Katera stranka na svetu more proti takemu številu duhovnikov in njihovih uslužbencev postaviti enakovreden aparat? Nobena!

Poleg cerkvenega aparata so postavili klerikalci v boj za svoje kandidate tudi vso moč deželne uprave, zlasti vse klerikalne župane, izrabili ves vpliv, ki ga ima deželni odbor in izrabili tudi odvisnost

volilcev od premnogih klerikalnih denarnih zavodov. Tu so obetali vodovode, tam ceste, tu podpore, tam druge dobrote, vse, kar so ljudje želeli, so jim obetali in kdor je ostal še trmast, so mu grozili in ga terorizirali, kakor že zna ta tiranska stranka.

Naravnost nadčloveški so bili napori klerikalcev pri teh volitvah in vendar jim je šla tako trda, da jim sedaj kar sapa zastaja.

Klerikalci so ohranili mandate, ki so jih imeli, a njihovo nazadovanje je tako veliko in občutno, da tega niti sami niso pričakovali, dasi so bili pripravljani na izgube na glasovih. A še to, kar so ohranili, jim je ostalo le vsled velikanskega napora duhovnikov v zadnjih dnevih, da ni bilo tega silnega pritiska, ali da bi ga bile mogle protiklerikalne stranke paralizirati, pa bi bila danes zlomljena moč kranjskega klerikalizma.

Zmaga klerikalcev pri volitvi iz splošne kurije je zmaga duhovskega in deželnooborniškega nasilstva nad ljudsko voljo. Zaman je vse besedičenje klerikalcev. Ljudstvo je proti njim in je imelo voljo in namen, to pri volitvah tudi pokazati, duhovski vpliv pa je to voljo premagal in odvrnil toliko volilcev od njihovega namena, da so klerikalci to pot še ohranili svojo posest.

Pri tem je uvaževati, da so bili neodvisni kandidatje prepuščeni skoro sami sebi. Dočim so klerikalci razmetali velikanske vsote denarja, niso imeli neodvisni kandidatje niti najmanjše materialne podpore; dočim so klerikalci priredili brezštevila shodov, so se neodvisni kandidatje omejili na tiho agitacijo; dočim so na klerikalnih shodih nastopali vsi voditelji te stranke, ni neodvisnim kandidatom skoro

nihče pomagal. Boj se je vseskozi bojeval z neenakim orožjem, a vendar so dosegli protiklerikalni kandidatje tako lepe uspehe, da se jih mora veseliti vsak, kdor napredno misli in čuti.

Številke govore! Klerikalci so dobili okroglo 51.000 glasov, protiklerikalni kandidatje pa 30.000 glasov; klerikalci so nazadovali za 5000 glasov, protiklerikalne stranke pa so napredovale za 7000 glasov. — To je vesel in krasen uspeh, ki kaže, da se ljudstvo odvrča od klerikalizma, ker je v njem spoznalo pogubo in nesrečo.

V naslednjem podajamo pregled o izidu volitev v splošni kuriji:

Ljubljana.

		l. 1911
Narodno - napredni kand.	2684	2664
klerikalni kandidat	1526	1642
soc. - dem. kandidat	842	
nemški kandidat	444	
praznih	172	
neveljavnih	62	
razcepljenih	16	

I. Ljubljanska okolica.

		l. 1911
Samostojni kandidat	1917	1317
klerikalni kandidat	4626	4955
soc. - dem. kandidat	965	1355
razcepljenih	82	
neveljavnih	218	

II. Vrhnika - Logatec - Idrija - Cerknica.

		l. 1911
Samostojni kandidat	1934	1857
klerikalni kandidat	4958	4890
soc. - dem. kandidat	1053	1355
razcepljenih	39	
neveljavnih	232	

III. Kranj - Škofja Loka.

		l. 1911
Samostojnikandidat	2044	2184
klerikalni kandidat	5052	5103
soc. - dem. kandidat	—	45
razcepljenih	79	
neveljavnih	157	

IV. Kamnik - Brdo.

		l. 1911
Samostojni kandidat	1529	1510
klerikalni kandidat	4846	4832
soc. - dem. kandidat	—	28
razcepljenih	96	
neveljavnih	179	

V. Radovljica - Kranjska gora - Tržič.

		l. 1911
Samostojni kandidat	1654	814
klerikalni kandidat	3990	4903
soc. - dem. kandidat	1164	1510
razcepljenih	47	
neveljavnih	448	

VI. Postojna - Senožeče - Ilir. Bistrica - Vipava - Lož.

		l. 1911
Samostojni kandidat	3106	1383
klerikalni kandidat	5480	6559
soc. - dem. kandidat	291	737
razcepljenih	—	
neveljavnih	444	

VII. Krško - Kostanjevica - Mokronog - Trebnje.

		l. 1911
Samostojni kandidat	3100	2809
klerikalni kandidat	4956	5722
soc. - dem. kandidat	—	65
razcepljenih	72	
neveljavnih	113	

VIII. Novo mesto - Črnomelj - Metlika.

		l. 1911
Samostojni kandidat	1772	1561
klerikalni kandidat	5331	6139
soc. - dem. kandidat	—	
razcepljenih	140	
neveljavnih	137	

IX. Litija - Višnja gora - Rateče.

		l. 1911
Samostojni kandidat	1425	1395
klerikalni kandidat	4642	4895
soc. - dem. kandidat	887	870
razcepljenih	175	
neveljavnih	159	

X. Kočevje - Vel. Lašče - Ribnica - Žužemberk.

		l. 1911
Samostojni kandidat	983	1164
klerikalni kandidat	5487	6979
soc. - dem. kandidat	—	
razcepljenih	276	
neveljavnih	291	

Za naprednega kandidata in samostojne kandidate na deželi je bilo torej oddanih 22.184 glasov ter 1022 razcepljenih in 2612 glasov, ki so jih klerikalne komisije po deželi siloma razveljavile. Če upošte-

jemo še socijalno - demokratske glasove, je bilo pri letošnjih volitvah oddanih

protiklerikalnih glasov 31.464,

klerikalnih pa 50.894. Brez socijalnih demokratov so protiklerikalni narasli od 18.659 l. 1911. na 25.818, **torej za 7160 glasov, kar pomeni 40% napredka,** dočim so klerikalci nazadovali od 56.619 na 50.894, **torej za 5725 glasov, kar pomeni zanje več nego 10% nazadovanja.**

Rojaki Belokranjci!

Ko vas zopet kliče dolžnost zavednosti na volišče in si izbirate zastopnika v deželni zbor, mislim, da vam ne bo težko odločiti se, koga naj volite! Ali hočete voliti moža domačina iz vaše srede, ki pozna vaše potrebe, čuti z vami in nosi isto breme kakor vi, ali moža, ki vam je tuj, ga vidite le, kadar hrepeni po vaših glasovih in so mu kmečke težnje tuja stvar?

Izmed 2500 belokranjskih kmečkih volilcev je imelo 1150 spomladi lanskega leta pogum s svojimi glasovnicami grajati klerikalno strahovlado ter oddati svoje glasove meni. Ker sem se iz vaše srede preselil, in mi bi bilo težko z vami deliti gorje kmečkega stanu, priporočam vsem onim odločnim belokranjskim junakom iti v boj za svoje pravice ter pridobiti vsakemu vsaj še enega Belokranjca in oddati dne 9. decembra t. l. glasove rojaku domačinu **Dakotu Makarju, posestniku v Metliki.** Profesorja pa pošljite, naj deli ljubezen, ki jo vam ponuja, svojim šolarjem. **Geslo vaše bodi, kakor vedno: Belokranjci na Belokranjcu!**

V Ljubljani, dne 10. novembra 1913.

Julij Mazelle.

Razgled po svetu

65letni jubilej našega cesarja.

Dne 2. decembra je praznoval avstrijski cesar Franc Jožef I. 65letnico svojega vladanja. On je najstarejši vladar v Evropi. Svetovna zgodovina pozna malo primerov, da bi kak vladar vladal toliko let svojo državo, kakor ravno naš vladar. Gotovo je tudi, da ne uživa noben vladar toliko odkritosrčne ljubezni in spoštovanja. V današnjih časih, ko vladajo med avstrijskimi narodi tako velika politična, gospodarska in narodna nasprotstva, je on najtrdnjša vez, katera druži in oklepa vse avstrijske narode. Bog ga ohrani v blagor avstrijskih narodov in avstrijske države!

Državni zbor.

Finančni zakon še zdaj ni pod streho vsled obstrukcije Rusinov. Poprej bo še seja gališkega deželnega zbora, da se sprejme volilna reforma gališkega deželnozborskega reda, potem bodo šele Rusini

opustili obstrukcijo v državnem zboru. Celo zasedanje državni poslanci niso ničesar storili in ob novem letu ne bodo imeli prav ničesar pokazati, da je državni zbor kaj delal. Morda niti finančnega načrta ne bodo obdelali.

Hrvatska.

Kraljevski komisar Ivan Skerlec je imenovan za bana, to je toliko, kakor da so se na Hrvatskem zopet uredile redne razmere. Volitve v deželni zbor ali v sabor so že razpisane in volilni boj se že pričinja na vseh koncih in krajih. Kandidati hrvatsko-srbske koalicije imajo največ upanja doseči večino v deželnem zboru, zato se je Skerlec tudi nanje opiral, ko je sporočil, da je prišel čas za odpravo komisarijata.

Lex Kolisko.

Dežele Nižje in Gornje Avstrijska, Solnograška in Tirolska hočejo na vsak način uvedbo zakona, da bodo smele le nemške šole obstojati v teh deželah. Toda vlada se brani predložiti ta zakon v najvišje odobrenje.

Zahvala in izjava.

Podpisani se najtopleje zahvaljujem častitim volilcem splošne skupine za izkazano zaupanje! To je bil Vaš mogočen protest proti nasilstvu, pristranosti in nepredvidnemu gospodarstvu. Ta Vaš protest je bil tako mogočen, da bi bil skoro dosegel zmago, katere se sicer ni bilo nadejati. Dosegel je pa namen: Velikansko napredovanje števila neodvisnih volilcev in nazadovanje S. L. S.

Vsled tega sem se vklonil prošnjam in sprejel kandidaturu tudi v drugi, to je v kmetski skupini.

V slučaju izvolitve bom posvetil vse svoje moči in zmožnosti Vaši koristi, zlasti kmetskemu stanu, med katerim sem služboval in deloval nad 40 let.

Neodvisni volilci! Ako svoje glasove združite na neodvisne kandidate, je Vaša zmaga zagotovljena v drugi kmetski skupini. S to zmago pa rešite čast zavedne Notranjske in izkažete čast nepristranosti, pravičnosti, prostosti in gospodarstvenosti.

Te časti posvetim tudi jaz svojo!

Ferdo Gašpari
v Postojni.

Slovenija

s Zaupniki, pozor na voliščih! Zadnja volitev nas opozarja, da treba pri prihodnjih volitvah v terek večjo pozornost obratiti agitaciji duhovnikov in klerikalnih agitatorjev. Ti nepridiprav se vrivajo v gruče kmečkih volilcev, jemljejo glasovnice in brez vprašanja vpisujejo na glasovnice klerikalne kandidate. Nekateri so še

bolj predrzni ter volilce še v volilnem lokalu strežejo, črtajo jim naše kandidate in vpisujejo svoje. Tem ljudem je treba od naše strani odločneje na prste stopiti. Treba se je prepričati, če dotični duhovnik volilcu pove imena vseh kandidatov in če volilec izrecno pove, katerega si je odbral. Na volišču v Kandiji sta župnik in kaplan nekaj časa zapisovala glasovnice. Orožniki pa so ju podučili, da to ne gre kar tako. Na take blagoslovljene agitatorje bo treba posebno v terek dobro paziti in vsak slučaj predrznosti pred pričami ugotoviti in naznaniti. Na ta način rešimo marsikateri glas.

s **Bikoreja na Robežu.** Deželni odbor ima na Robežu zavod za bikorejo. No, to naj bi še vse bilo. Govori se pa in precej zanesljivo govori, da roma veliko število teh bikov, ne v kmetske hleve, kjer bi služili v plemenske svrhe, ampak v — škofove zavode pod sekuro. Nadalje so pustili naši deželni kristjani in »ljudski dobrotniki« pašnike na Robežu z umetnimi gnijili tako na debelo pognojiti, da je vsled tega lepo število pasočih se bikov opasno zbolelo. Toda naši »ljudski dobrotniki« tudi tukaj niso prišli v zadrego. Čemu tudi, saj mora dežela dati podpore, kolikor jo le sami hočejo. Podpore so dobili več tisoč kron in kaj so z njo naredili? Čujte in strmite! Dali so napraviti veliko apnenico in pogasili veliko množino apna, s katerim so posuli vse robeške pašnike in sicer zato, da se biki, do časa, ko moč gnijila promine, ne bodo mogli pasti. O jej, o jej! Ljubi kmet, koliko časa bo še treba, da si boš pustil od teh klerikalnih škodljivcev piti svojo srčno kri?

s **»Domoljubovi« liberalci v novomeški okolici.** »Domoljub« se je pred volitvami zjokal, češ, da v novomeški okolici že skoraj ni nobenega liberalca več. Eden »Domoljubovec« pa je na Miklavžev semenj po Novem mestu vpil, da liberalcev že sploh več ni okoli Novega mesta. O, ti revčki, ti. Poglejte, kaj pravijo k temu joku številke iz zadnjih volitev. Vštevši razcepljene glasove, ni dosti manjkalo, pa bi bil samostojni kandidat v novomeškem okraju dobil **1000 glasov**, ki mu jih gotovo niso dali klerikalci, ki so v celem volilnem okraju od leta 1911. nazadovali za **808 glasov**, dočim so naprednjaki napredovali za **211 glasov**. Torej nikar se preveč ne jokaj, prijatelj »Domoljub«. Nas še ne bo konec!

s **Žalostni zmagovalci.** Izid volitev iz splošne kurije, je pokazal tako **velikansko nazadovanje klerikalcev**, da je črna stranaka vsa potrta. »Slovenec« se sicer dere, da je bila zmaga »sijajna« in obrača številke na vse strani, da bi skrnil resnico, toda vse njegovo besedovanje je **prisiljeno** in ne prihaja iz srca. Pred očmi mu pač stoji za klerikalce le preveč strašna resnica, **da se je število protiklerikalnih glasov pomnožilo za 7300 glasov**, da so klerikalci na celi črti **izgubili na tisoče glasov in da stoji danes proti 50.000 klerikalnim glasovom**

31.000 protiklerikalnih. Za stranko, ki vedno kriči, **da stoji vse v njenem taboru** in da ima **ves narod** na svoji strani, je to **res strašno** in zato se nič ne čudimo, da klerikalci svoje zmage niso nič prav veselili. Je pač huda slana padla in zamorila toliko klerikalnih upanj, da je v črnem taboru vse potrto!

s **Kdo je zmagal? Štampilje!** Toliko štampilj še ni bilo na Kranjskem, kakor ob zadnjih volitvah. Vsak kaplan, fajmošter in mežnar je imel štampiljo, da je z njo pritiskal na glasovnice klerikalne kandidate. Glasovnice, ki so imele že samostojnega kandidata, so prečrtali in štampiljirali ves prazen prostor na obeh straneh s štampiljo, da bi ja ne mogel še kdo drugega kandidata napisati. To se je godilo v tolikih slučajih, da smo prepričani, da bi v par okrajih zmagali samostojni kandidati, ko bi mogli ljudje svobodno voliti. Toda volilci so še preveč pod duhovniško oblastjo in se ne upajo upirati duhovniku, če ta zahteva glasovnico v vpogled. Žalostno za te ljudi, toda upamo, da bo ravno ta sleparija, ta pritisk duhovnikov pokopal klerikalno stranko, kajti ljudje bodo postali pametni in videli, da sloni vsa moč te stranke le na nasilstvu in oblasti duhovnikov. Edino le - tem se imajo zahvaliti klerikalci, da so to pot še ohranili mandate; prihodnjič jim bo klenkal mrtvaški zvonec!

s **Sleparije pri komisijah.** Ker je bila skoro povsod klerikalna večina v volilni komisiji, je vsako glasovnico, ki je bila količkaj nepravilna ali malo jasna in se je glasila za samostojnega kandidata, proglasila za neveljavno. Sleparji so klerikalci povsod in na slepariji sloni vse njih življenje, delovanje in gospodarstvo!

Mnogo milijonov por (luknjic) ima človek v svoji koži. One služijo za dihanje kože, zamorejo pa postati tudi vhod za nečistost in bolezen. Tudi posredujejo lahko mokroto in prehlajenje; tako nastanejo potem giht, revma, nevragele in enaka bolesta trpljenja. Iz vsega je razvidno, da je treba kožo skrbno negovati. V to služijo najbolje Fellerjev dobrodišeči, desinfikujoči, čistoči zeliščni esenc-fluid z znamko »Elsafluid« od lekarnarja E. V. Feller v Stubiščih št. 318 (Hrvaško), ki se razpošilja za 5 K 12 steklenic franko. Zamoremo ta fluid iz lastne izkušnje vsakemu priporočati.

o Ljubljanska okolica o

lj **Št. Vid nad Ljubljano.** Šengarjev Tine, ki je svoječasno tako redno svoje zabavne kozle streljal v »Domoljubu«, molči sedaj kakor grob. Nam je zelo žal, kajti redno vsak teden smo se iz srca nasmejali njegovim klobasarijam, a sedaj imamo post. Tine nas je kaznoval. Toda Tinkrle ni pomislil, da obenem, ko nas kaznuje, dela tudi presneto slabo reklamo za »Domoljub«. Vsi »Domoljubovi« naročniki namreč, ki so se ob Tinkrlovih klobasah z nami vred zabavali, glasno godrnjajo in pra-

vijo, da če Tinkrle ne bo nič več svojih zabavnih kozlov streljal po »Domoljubu«, se ne bodo več naročili na »Domoljuba«! Torej Tinkrle, v tvojem interesu ti svetujemo: poprimi se zopet »Domoljuba«! Saj če družega ne veš, pa nam razloži, kako je že s tisto Maričko, kako je s »Cilo in Korlnom« in kje na primer se nahaja bivša knjigovodkinja od falitne »Mizarske zadruge«, o kateri govore zlobni jeziki, da je neki oženjeni Brenkrle tako dolgo brenkal okrog nje, da jo je vzela noč! No, Tine, saj gradiva je dosti, le korajže ti je treba, pa bo šlo!

lj **Dev. Mar. v Polju.** Dne 30. novembra se je po celi občini agitiralo za deželnozborske volitve. Dva klerikalca sta obiskala skoro vse hiše, lovila kmete po polju in po cestah, da bi klerikalno volili. Mi kmetje in delavci imamo dovolj dela in občudujemo te ljudi, da imajo toliko prostega časa. Rajši naj bi se občinski odbor pobrigal za občinske ceste. Te so v jako slabem stanju. Vsaka tri leta napeljejo nekoliko blatnega gramoza, potem je pa vse in niti gaziti se ne more po teh potih. Vprašujemo se, kako se porabi občinski denar? Tako visoke naklade so na žganje, pivo in vino, toda pri proračunu se pokaže vedno primanjkljaj. O, pri vsaki seji gre 72 kron za občinske kimavce, zato pa tudi pridno sejejo. Veseli smo le, da imamo šestrazredno šolo. Naši otroci se bodo navadili kaj boljšega kakor sedanji občinski odborniki in ne bodo tja vendan kimali klerikalcem, ampak bodo znali tudi s svojo glavo misliti.

o Dolenjske novice o

Volilcem

sodnih okrajev: **Litija, Radeče in Višnja gora!**

Neustrašeno ste stopili v boj za svobodo in s tem ste dokazali, da obsojate gospodarstvo, katero upravlja takozvana S. L. S. Ne obupajte, ako nismo zmagali! **Številke govore, da smo napredovali!**

S. L. S. je to pot še prodrla. Z vsemi sredstvi so delali proti nami, a kljub temu **smo ojačeni izšli iz boja.** Glasove, katere sem dobil, **ste sami napisali.** Nasprotniki so pa imeli v vsaki občini **štampiljo**, da so pritiskali Zajca na glasovnice. Jaz bi se take zmage sramoval kot napreden človek! Štejem si pa v čast, da so se moji glasovi pisali z **žuljavo roko** in taki glasovi odtehtajo v napredku **sto pritisnjenih Zajcev!**

Dan 1. decembra leta 1913. bo stal v politični zgodovini zaznamovan kot rojstni dan nove napredne kmečke stranke. Današnje razmere zahtevajo, da se mora vsak stan **razredno organizirati**, ker le v zdravi organizaciji je moč in napredek. — Žuljave in trde so naše pesti! Zato pa na delo, da razbijemo to klerikalno strahovlado. Vsak volilec naj gleda, da pridobi

vsaj enega novega pristaša in v bodoče bo zmaga naša!

Hvala vam, častiti volilci, za zaupanje, in hvala tudi za glasove, katere ste za mene oddali kot trezni in razsodni možje.

Kličem vam: **Na delo in bodočnost bo naša!**

Zagorje ob Savi, dne 3. decemb. 1913.

Ivan Taufer, posestnik.

d **Glas iz litijskega okraja.** Dragi sotrudniki volilci! Bliža se čas 9. decembra, ko bomo oddali svoje glasovnice. Rotim vas pri Bogu in kmečki časti, da bodimo možje, ne pa tavajoče sence, ki nimajo pomena za vsakdanje življenje: Možje, ne bodimo metle, da bi z nami drugi pomotali! Možje, zavedajte se svoje časti, da ste vi gospodje, ki odločujete, kdo bo izvoljen. Ali se boste dali v suženjstvo doktorjem, profesorjem, dekanom, župnikom, kaplanom in tem podobnim ljudem, ko jim ni za drugo, kakor za njih lastno čast in nikdar site trebuhe! Možje, ali bomo mi volili ljudi, ki bi nas radi upregli v klerikalni jarem, da bi nas potem bičali z nam krivičnimi postavami! Možje, dajmo svoje glasove kmetom! Kmet naj voli kmeta, ne pa škric, duhovne in doktorje. Ti ljudje nas le sedaj vidijo, po volitvah bodo iz nas osle brili v deželni zbornici. Možje, volimo tiste možje, katere so nam izbrali lastni kmetje, ne pa tiste, ki jih nam zbirajo farovski gospodje. Doktor Lampe je rekel med drugim v Izlakah na shodu v mlekarni, da, mi smo res vzeli 10 milijonov na posodo, ali od teh 10 milijonov bodo plačevali še naši potomci. Očetje in matere, strmite, vašim potomcem, našim malčkom, ki komaj zagledajo luč sveta, je že Lampe in njegova farovška garda naprtila dolgove na rame! Mar bodo Lampetovi potomci plačevali, ker je farovski devičar? Ali dekani, fajmoštri, kaplani? Ta garda ne bo imela zakonitega potomca, kakor mi kmetje! Možje, saj vas uči vsakdanja skušnja, da doktorji, duhovni le kmeta odirajo, ne pa da bi mu kaj dali. Možje, še enkrat vas opozorim: Kmet naj voli kmeta, ne pa doktorja Lampeta.

Zavedni kmet.

d **Od Kolovrata.** Po celem Kranjskem znani Knol iz kolovraškega farovža, ki bi z enim samim udarcem bika ubil, se še vedno pretepa s svojimi farani. Toda strah pa ima pred kazenskimi paragrafi, da morajo še klerikalne barabe posredovati za Knolove klofute. V cerkvi je Knol oklofotal mladeniča Ivana Vrankarja iz Žvarol. Mladenič si je vzel odvetnika v Litiji, da toži Knola radi razžaljenja časti. Ko je Knol to zvedel, je poslal pobožnega mlinarja Muzeta, da bi poravnal, toda to se mu ni posrečilo. Zato je pa šla Muzetova še bolj pobožna polovica »kikelmana«, ki se je bolj razumela na to in sklenila tako

poravnavo: tri klofute 20 kron, dva pota v Litijo 20 K, druge stroške pa lahko pove dr. Jamšek v Litiji. Tudi kazenska zadeva z Lovrencem Prestar je šla Knolu zelo na živce, kajti prosil je na najvišji dvor, da bi se spremenila zaporna kazen v denarno. To se je dovolilo pod pogojem, da to tožitelj Prestar dovoli. Ta je bil klican dne 22. novembra pred sodišče in tam ga je pestil Knolov zagovornik s tako usmiljenimi besedami, da se je solzil zraven. Glejte, je dejal zagovornik, življenje je jako težko, moramo jesti in piti. Ako ne odnehate od kazni, je Knol ob maševanje, to je ob kruh, ter postavljen na cesto, da mora iti s trebuhom za kruhom. No, mož se je dal omečiti. Ali mislite, da je pretepač Knol zdaj kaj boljši? Ne, njegova ribniška narava... Dne 26. novembra je šel obhajati v vas Vrh in obenem silno agitiral. Šel je od hiše do hiše, da bi osleparil več tistih kmetov, ki so izšli iz farovškega hleva. (To je Knol sam povedal v cerkvi.) Taki so mu tudi dali popisati glasovnice, a nekateri so se pa uprli. Vsa čast tem možem! Možje, kmetje, dne 9. decembra bomo zopet volili, toda nikar tega največjega kmeta Lampeta, ampak naši kandidati so: **Alojzij Pavlin, posestnik v Trebnjem, Janko Bukovec, posestnik v Veliki Loki in Ferdo Tomazin, posestnik v Šmartnem pri Litiji. Ti trije so naši samostojni kandidati in te moramo zapisati na glasovnice. Nobenega drugega!**

d **Iz Vač.** Majdičevi kimavci in kupljene duše se od samega veselja nad svojo klaverno zmago valjajo pijani po cestnem blatu. Cel teden so pri Basistu pili in žrli na tuj račun. Mi mo pustili Majdiču in njegovi bandi to otročje veselje. Nalašč nismo storili za agitacijo nobenega koraka. Ko so bili glasovi prešteti, je bil tudi Majdič enoglasno izvoljen. Ta šala ga je razkačila. Obregnil se je nad gospodom županom in rekel, da so naprednjaki z žganjem pridobili svoje glasove. To jo je skupil. Trgovca Kristan in Jakob Grile sta izjavila, da niti enemu volilcu nista podpisala v svoji prodajalni glasovnice. Majdič je moral vpričo mož lepo preklicati, drugače bi mu trda predla pri sodišču. Vkljub temu bo pa tožen on in še dva njegova pomagača, ker so ti katoliški poštenjaki revnim volilcem kar popisane glasovnice dostavljali. S pričami se bo dokazalo, da so jih brez vednosti in zoper voljo volilcev popisali. Majdič bo kmalu general brez armade. Vse ga zapušča. Na leci kriči kakor mešetar na sejmu in prodaja klerikalno politiko. Ljudje gredo rajše žganje pit med njegovo pridigo. Zadnje nedeljo so se ljudje na glas prismejali od litanij. Kaj je bilo? Majdič je otrokom vbijal v trde buče imeniten krščanski nauk, da namreč Bog ni gluhi. Vera po farjih gor in po farjih dol! Župnik je tudi mežnarja poslal okoli popisavat glasovnice. Tista Klančarica, ki je na katoliški shod šla v izposojeni napredni kikli, hodi tožit v farovž klerikalce in naprednjake.

Ajmožne in podpore ne bo dobil nobeden v farovžu, če se zameri Klančarici in tisti Neži, ki jo sodnija pozna zaradi dolgega jezika. Revni ljudje se zaradi ljubega miru vdajo farovski komandi. Fajmošter se pa na gorkem redi in svojih tisočakov veseli, ki mu jih je kmet znosil skupaj. Zraven se še smeje nevedni kmečki pari, da se mu trese rejeni trebušček. Zato kličemo vsem neodvisnim in zavednim posestnikom za dne 9. decembra, naj pustijo šalo na stran in gredo kot en mož v boj za naše kandidate. Vsak volilec naj bo agitator. Vsaka glasovnica je dragocena. Tiho in tajno se organizirajmo! Volitev je tajna. Proč z Majdičevo komando!

d **Iz Prečine.** Pri nas se to pot nismo postavili samo pri volitvah, ampak tudi pri zadnji občinski seji, ki se je vršila v nedeljo pred volitvami. Župnik in župan sta si izmislila, da se mora ravno zdaj pred volitvami napraviti proračun za leto 1914. in da se mora že zdaj odobriti od občinskega odbora. Poprej so imeli tajno sejo v Bršljinu, h kateri so povabili tudi podžupana Osolnika, ki je zdaj ves srečen, da mu klerikalci tako sumljivo kade pod nos. Kaj so pri tajni seji sklenili, to seveda ni znano. Zato pa je tembolj znano, kako so ga v nedeljo pri seji polomili. Kar moramo pohvalno omeniti, zopet se je bivši župan Vintar prvi dvignil ter odločno protestiral, da bi se proračun kar tako tebi nič meni nič že zdaj prejel. Vintar je župniku v obraz povedal, da se pri sejah ne bo več kar tako pokimovalo, da se bodo ljudje norca delali iz občinskega odbora, češ, da možje vse samo prikimajo, kar župnik reče. G. Vintarju se je pridružil tudi g. Faleškini. Župnik se je hotel rešiti s tretjim odbornikom, ki ima kaj korajže, z g. Kosom. Temu je prigovarjal, naj onadva pregovori, da ne bosta delala sitnosti, pa to politiko vlačila v sejo. Pa dobro je svetega moža zavrnil ta presneti Kos. Rekel je župniku, da kdo bolj vlačiti politiko v občinski odbor kakor ravno on, župnik. Ker se je Kos tudi pridružil Vintarju in Faleškini, in je Vintar predlagal, da gredo iz seje, so res vsi trije odšli, pustivši župnikove kimavce z dolgim nosom v sobi. S tem so pa provzročili, da seja ni bila več sklepčna. Iskali so okrog svoje kimavce, pa jih tudi niso dobili za to sejo. Tako so morali sejo brez zaželenega uspeha zaključiti. Zdaj pa bo prilika, se temeljito pogovoriti, kako sploh izgleda z občinskim računom v naši občini. Slišimo namreč, da so se našle stare računске knjige iz prejšnjih let, iz katerih je razvidno, da gre še čez 3000 kron navskriž z računi. Pravijo, da bo zdaj lep vrag prišel na dan, ker se je od neke strani tajilo, da bi bili občinski računi kam prešli. Pa kakor se trdi, so te knjige res bile že osem let v tujih rokah, pa še čisto prave pobotnice so zraven in podpisi župnika, ki na več krajih potrjuje, da so se računi našli v — redu. Kako lepo so v redu, to se bo nemara še le zdaj našlo.

d **Št. Janž na Dolenjskem.** V nedeljo smo imeli pri nas impozanten shod kmečke stranke pred Majcnovo gostilno. Navzočih je bilo do 200 ljudi, ki so govornikom gg. župniku Bercetu, Estu in Majcnu burno pritrjevali. Seveda je bila ta manifestacija trn v očeh naših nunccev. Fajmošter si ni mogel drugače pomagati, kakor da je že pri litanijah popoldne grmel raz prižnico. S peklom in hudičem se je delalo v nedeljo raz lece za volitve. Toda vzlic kaplanovemu zatrdilu, da bo zmaga njihova, smo jih vendar pognali v beg. Sicer pa bodi tu pribito, da s kaplanom, ki si je drznil samovoljno odpirati po hišah preda in omarce, vzeti iz njih glasovnice in jih proti volji volilcev popisovati, obračun še ni gotov. Poslali ga bomo malo v zatišje, da se vsaj enkrat strezne in pozabi na razne jarke in Marijine devovke. Opozarjamo pa politično oblast na to »delovanje« našega kaplana, da se mu za volitev dne 9. t. m. dobro na prste gleda. Terorizirati se ne damo!

d **Boštanj ob Savi.** V nedeljo po prvi maši je sklical samostojni volilni odbor javen shod pred Zagrajskovo gostilno. To vam je bilo grmenje pri prvi maši! Hudič, pekel, smrtni greh! — vse ni nič pomagalo! Zbralo se je vseeno staro in mlado, da »popravi«, kar je »zagrešilo« prejšnjo nedeljo proti dr. Zajcu. Ker »gospodje« iz farovža niso mogli prepričati zborovanja z lece, poslali so na shod »junaka« za Studence pri Ljubljani, ki se je takoj pri prvih besedah na nedostojen način obregnil ob župnika Berceta. Da g. župnik na to seveda ni ostal brez odgovora, je obsebi umljivo. Povedal je temu nezrelemu, ali preveč zrelemu »božjemu« namestniku tako britke v obraz, da mu je sapo zapiralo. A odnehal ni preje, dokler ni vsega zvedel. Mislimo, da ima dovolj do prihodnjih volitev. Izvajanjem gg. župnika Berceta in Esta so zbrani volilci živahno pritrjevali. Bodlo je našega kaplančeta to aklamiranje v oči, rad bi si pomagal, toda stvarnim izvajanjem ni mogel odreči resnice. O, o, resnica v oči bode! Niti ni štedil s podlimi sredstvi, da bi prepričal ali vsaj škodoval sijajni manifestaciji našega ljudstva. Tako je ovadil orožnikom po shodu g. župnika Berceta, češ, da je po zaključitvi shoda istega nadaljeval z nekim nagovorom. Seveda si bo priboril s tem proticerkvenim ravnanjem ne morda lavorik, ampak dolgos. Orožnike pa opozarjamo, da je ravno kaplan bil isti, ki je hotel nadaljevati shod, a ga ni nihče poslušal. Pamet, pamet, gospodine, sicer se vam lahko povrne bolezen izza predlanskega leta. Kaj ne?!? Može, vi pa nevstrašeno naprej za sveto kmečko stvar do popolne zmage!

d **Vrhovo pri Radečah.** Nekí dopisunče, ki se seveda skriva za hrbtom imunitete odgovornega urednika, se v »Domo-ljubu« št. 47 zaletuje v našega povsem poštenega in priljubljenega gostilničarja Iv. Keržana, češ, da napaja fanto s šnopsom itd., in pozivlja županstvo in glavarstvo nad njega. In zakaj. Fantalini — čuki — so blizu njegove gostilne prav po Krekovo ubili Martina Kneza, ki je kot dobra duša tem nočnim ptičem še malo preje za pijačo dal in sicer ne za žganje, kar tem podlim dušam najbolj diši, temveč za par litrov domačega vina. Morda dopisunče vendar ne bo podtikal dejanj, ki jih ti »vrli« Krekovi fantie zakriva, našemu poštemu davkoplačevalcu Keržanu? Sicer pa ni naša navada napadati ljudi izza plota,

ampak obraz v obraz naj vsakdo pove, kaj mu leži na srcu. Izzvani pa udarimo tudi tako nazaj, da si bo drugič tudi dopisunče premislil. Zakaj pred svojim pragom ne pometa? Zakaj pusti in ne okrca početja in »drajsanja« naših brumnih »Marijinih devičic«? Kako da vidi samo h Keržanu, kjer se vse pošteno vrši. Ali bo mogoče tudi Keržan kriv, če se kaki izmed onih »devic«, ki rajajo pozno v noč ob gramofonu pri farovski kuharici — pardon — pri Fištrovki, kaj ponesreči. Dopisun, zakaj pa tu, kjer je polno povoda, ne kličeš oblasti na pomoč? Sicer pa o tem dalje molčimo, ker se nočemo postaviti v isto vrsto podlih denuncijantov z lažiljubovim dopisnikom. Če bi pa morda le še hotel izvedeti kakih pikantnosti iz naše zaspane vasi, mu pa še lahko postrežemo! Basta!

d **Občina Sv. Križ pri Kostanjevici.** Prvi del volitev je končan. Volilci! častno je število 93, katero smo dosegli z našimi glasovi v tako nazadnjaški občini, kot je naša. Na vsak način bi pa dosegli najmanj polovico, da ni bil pritisk kaplančkov in nekaterih »farizejev« tako velik. Kaj ne, marsikdo je rekel v srcu, ko je šel na volišče »kmet s kmetom«, a ko je prišel mimo agitatorjev, ga je prešinil strah in bojazn. Zakaj? Že v nedeljo pred volitvami se je togotil na prižnici naš vrli Tone in agitiral za stranko »Eselesov«. Napenjal in tolkel se je po prsih ter vpil: »Mi, in samo mi smo pravi Kristusovi nasledniki-koritarji«. — Gospod kaplan le malo manj politike in več olike. Ste še jako neotesani v vsakem oziru. Vaše obnašanje dela jako slab vpliv na nas. Ljudem ne odzdravljate, pa tudi vaš klobuk se vam smili. Vaše obnašanje je čikarskemu in najbolj zarobljenemu pristašu vaše stranke podobno. Kot mameluk je stalo par mandeljcev pri skrutiniranju glasovnic. Vsi so bili dostojno odkriti, le kaplanu se to ni zdelo dostojno. Vsak hlapec pozna več olike kot gospod, kateremu je dana naloga, učiti verno ljudstvo lepe čednosti. Vse prizadevanje bi pa ostalo večinoma brez uspeha, da ni na dan volitev kaplan Fatur in par podrepnikov na tako nesramen način ljudem vsiljeval kandidata, od katerega nima naša občina do danes prav nobenih koristi. Par kapnic je bilo res v tej njegovi dobi zgrajenih, vse to je pa še delo prednikov. Pri tem podjetju ima skoraj iste zasluge, kot prof. Jarc pri novi avtomobilni zvezi Krško-Rudolfovo. Takega nasilstva ljudje sploh ne pomnijo. Jasen dokaz, na kak nesramen način se skuša takozvana »Slov. ljudska stranka« obdržati na površju. — Mnogo volilcev se niti naprej ni upalo. Ali je to svobodna volitev? Jako žalostno za današnje čase. Sploh dokler bodo vladale na Kranjskem take razmere, ni upati na kako lepšo bodočnost. Škandal je tudi za one posestnike — med njimi je bila tudi neka ženska; ime zamolčimo, svetujemo ji pa, da ostane prihodnjič rajše doma in ne dela zgage našim volilcem, ki so tako zvesto kaplanu asistrali ter mu pomagali pri agitacijah. Sram naj bo vsakega, kdor se poteguje za stranko, katera je spravila našo deželo na rob propada, katera gre na roko Nemcem in družbam za posredovanje izseljevanja v tujo Kanado. Škoda, da se smatrajo ti možakarji za nekake modriane. Povemo jim, da imajo še precej puhle in prazne možgane v glavi. Tem modrianom nikakor ne gre v glavo, da bi zastopal kmet kmeta. Smešno, a žalostno in krivično. Dotičnim trgovcem pa, ki so agiti-

rali in volili klerikalno, povemo, da je najlepša reklama za nje dobro blago in ne hinavščina. Mi vas dobro poznamo in vemo tudi, da niste agitrali za stranko, ampak za svoj žep. To je lopovščina! Fej! koristolovci! Vsi cenjeni kmetje volilci pa, ki ste sedaj oddali glas našemu kmetskemu kandidatu Matiji Kožarju, pos. in mlin. v Vel. Malencah št. 5, ostanite tudi dne 9. decembra t. l. odločni in nepremagljivi. Vsi delajte za to, da dosežemo čim večji uspeh. Ne pustite se od nikogar pregovoriti. Ako glasovnic sami ne znate izpolniti, naj vam jih izpolni mož, ki pozna razmere in ki ne išče pri volitvah časti in slave, kakor delajo to različni klerikalni podrepniki. Sedaj znova vsi na delo za skupen kmetski boj in svobodo zlato. Čas je drag, zato naj nihče ne čaka molče prihodnjih volitev, pri katerih bo kmet odločil, kdo bo gospodaril z njegovim premoženjem. Držite se gesla »Kmet s kmetom«! — **Več kmečkih volilcev!**

Volilci! Uspeh, ki ga je dosegla naša stranka po drugih sosednjih občinah je naravnost impozanten. Delajte na to, da dne 9. decembra tudi mi v naši občini pokažemo, da znamo ceniti kmetski stan, da mu znamo postaviti pravega kandidata in zastopnika. Kaj je napravil za nas dosedanji poslanec? Ali lahko pričakujemo od njega kot takega v bodoče kaj boljšega? — Ne, vse njegovo dosedanje delo je bilo strankarsko, našemu kmetu škodljivo. Mi kmetje pa ne poznamo nobene druge stranke, kot kmetsko stranko, ki si bo volila tudi poslanca izmed svoje srede.

Agitacija in terorizem! Stranka, ki je imela do sedaj večino v dež. zboru, ima v svojo pomoč najhujše sredstvo, s katerim se je dosedaj držala na površju. Cerkev, vera in duhovščina je orodje one stranke, kateri smo dosedaj tako sleno verovali. Že zadnjo nedeljo je kaplan rohnel in klical hudiča na vse one, ki ne bodo volili tistega, katerega nam bo on priporočal. Vprašanje nastane, zakaj so se ti možje tako borili za kandidata Hladnika? Volilci, odgovor je čisto enostaven. Zakaj se pa mi kmetje borimo za kmeta? Zato, ker hočemo imeti vsi sloji v dež. odboru svojega zastopnika. Koliko kmetov — poslancev pa smo imeli do sedaj? Nobenega! Odvetnik in duhoven sta nas zastopala v dež. in drž. zboru in zakaj? Zato, ker so hoteli naši duhovniki. Ali ni to žalostno, da cela Kranjska, ki je večidel kmetska, nima niti enega pravega kmeta v dež. odboru? Da smo pa tako zaostali, je kriva duhovščina, ki nam je vedno vsiljevala ljudi izmed svoje srede. Volilci! ogibajte se tedaj duhovnih agitatorjev, katerih bo po vseh vaseh vse polno. Le-tem gre le za hero in polno mero, vse drugo je njih deveta brigada. So pa tudi nekateri kmetje in trgovci tako daleč preslepljeni, da gredo tem agitatorjem na limanico. Nekateri kujejo pri tem lepe načrte, povemo jim pa, da se bodo prevarali. Veliko je vmes tudi takih, ki so bili dosedaj vsaj navidez naprednjaki. Tudi teh se ogibajte; kajti, vsak koristolovec ni nič vreden. Proč z agitatorji, katerim gre le za njih stranko in lastno korist, ne pa za blagor kmetskemu ljudstvu.

d **Koritarstvo!** Od več strani se čuje, kako nastavljajo dosedanji dež. odborniki propale dež. odbornike in malopridne uradnike z mastnimi plačami. — Pač ni čuda, da je dežela v takih denarnih zadregah. Denar se razmetuje na vse konce in kraje, a tam, kjer ga je najbolj treba, ni

o njem ne duha ne sluha. Bivšega propalega dež. poslanca Bartola so povzdignili v poljedelskega nadzornika, za kar dobi mastno plačo, letno 3600 K. In če pomislimo, da je ta kmetski strokovnjak po poklicu knjigovez, lahko sodimo to farovško stranko. Koliko ima naša dežela ljudi, ki so res strokovnjaki v poljedelstvu, ki imajo res v tej stroki naobrazbo, a naš dež. odbor jih ne vidi, ker so večinoma neodvisni in nepristranski. Je pa še mnogo slučajev, ki še bolj jasno kažejo, kako postopa stranka, h kateri pripada tudi kandidat Hladnik, opustili jih bomo pa radi pomanjkanja prostora. Slišimo jih pa itak vedno dosti. Kaj počno ti ljudje s požarno brambo? Naše gasilno društvo je dobivalo do zadnjih par let vedno podporo od dežele, ki ima nalašč v ta namen zaklad, v katerega plačujejo zavarovalnice 3% doklado. Iz te blagajne bi morala torej društva dobiti podporo po njih delu in zmožnosti, ne glede na stranko. A za gasilno društvo se nikdo več ne zmeni. Kdor pa pozna gasilno društvo naše občine, ve, da je to velika krivica, ker ne dobi od nikoder podpor. To so torej dejanja, ki govore. Ali bomo mi kmetje še držali s to stranko? Ne, ampak ostali bomo nepristranski. Naš namen je predvsem doseči v deželi pravico in enakopravnost.

d Naš kandidat Matija Kožar, mlinar in posestnik v Vel. Malencah. Vsak izmed vas volilcev krškega okraja pozna imenovanega kandidata. Mož je jeklen in nevstrašen kmet ter je dobil vsled tega tudi zaupanje pri nas. Da se volilci zanimajo zanj, je najlepši dokaz volitev splošne kurije. Je pa še mnogo med nami takih, ki nikakor niso za to, da bi kmet kmeta zastopal. Tudi duhovščina je proti njemu. Ker nima drugega izgovora, pa pravi, da za poslanca ni vsak kmet, ampak mora biti kak višji naobražen uradnik. Kmetje, kdo pa je vedno med nami, komu je bolj znano kako težko se plačujejo davki, kdo bolje ve, kako se trpi pri delu, ali kmet ali duhoven ali odvėtnik? Kandidat Hladnik ima redne dohodke. Njemu je vse eno ali rodi polje ali vzame kmetu toča in mraz ves pridelek. Njegovi dohodki so vedno enaki. Takemu je tudi lahko plačevati davek, naj si je še tako velik. Kako strankarski so duhovniki je najlepši dokaz zadnja občinska volitev. Izvoljen je bil za župana čisto priprost kmet, ki se do sedaj niti podpisati pošteno ni znal. Sicer mu te krivde ne smemo oporekati, vendar bi pa tudi tukaj morali gledati naši kaplani, da mora biti župan mož, kateremu so vse razmere vsaj deloma znane. Tu se vidi, na čigav mlin bi radi ti maziljenci vodo napeljali. **Kmetje, bodite odločni. Dne 9. decembra vsi za kandidata Matija Kožarja, posestnika in mlinarja v Vel. Malencah.**

d Škocijan pri Mokronogu. Kakor smo že sporočili, da so se naši duhovniki vrgli z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi na našo občino — boj pa, ki smo ga izvojevali kljub vsem farškim nasilstvom, podkupovanjem in zlorabljanju vere in verskih resnic, je za nas časten. Do obisti smo spoznali vas, hudičeve in božje namestnike, in vaše pomagače. Sramujte se dejanj, ki iščejo državnega pravdnika, sramujte se farani, sosebnost Telčanje, da vam kaplanuje kaplan, ki se je izrazil (priče na razpolago), da če ne greš k maši, je toliko

greh, kakor če bi pljunil (kaplan je isto storil), če pa ne voliš našega poslanca, je pa strašen smrten greh! Taki so! Pa pravijo, da se gre za vero, pljunite mu v obraz, ko vas bo nadlegoval za glasovnico, ker faliran duhovnik ni vreden, da bi se pošten kmet obrisal čevlje ob njem. — Vam 204 možem, ki ste se pokazali z glasovnico v roki može, ki obsojajo to blazno dejanje zbesnelih klerikalcev, vsa čast, ubogi pa oni 160 reveži na duhu, ki ste se dali preslepiti od teh brezvestnežev. Kmetje! Od moža do moža razjasnjevajte zaslepljenim klerikalne lumparije — vsi na plan — na delo, da jim 9., v torek zopet pokažemo, da kmet vstaja in da je farja strah in sram pred žuljavimi kmetjskimi rokami! — Več prihodnjic!

d Iz Škocijana. Dandanes ni mogoče pametnemu človeku, da ne bi se mešal v politiko. Pravzaprav je celo dolžnost vsakega človeka, zanimati se za politiko in pripomoči po svojih mislih in po svoji vesti k dobremu vse človeške družbe. Saj je vsak izmed nas ud te človeške družbe in tudi vedno bolj ali manj prizadet, kadar ukrene ta družba kaj pametnega ali pa nespametnega. To bi bil torej pameten vzrok, da se vsak izmed nas vselej udeleži volitev, kajti volitev je nekaj takega, kar ima za seboj posledice dobre ali slabe za nas vse, kakor že izvolimo može, ki imajo sklepati v občnem blagru, dobre, poštene, zmožne ali pa sebične, nepoštene, nezmožne. Kdor se torej volitvi odtegne iz malobrižnosti ali kdor voli človeka, o katerem ni iz dna srca prepričan, da je dober, pošten in zmožen, utegne škodovati sam sebi in drugim. Res je dandanes politika hud boj raznih strank, ker so ljudje zelo različnega mišljenja, zelo različnih nazorov. Kdor se poda v boj, je vedno na tem, da nekaj žrtvuje, izgubi ali pa pridobi, kakor se obrne sreča, ali pa tudi, kakoršne so zmožnosti bojevalcev. Bojujmo se vselej z dostojnimi sredstvi za poštenost in resnico, in zmaga bo naša! Ne dajmo se zavesti, tudi v boju ne, do nedostojnosti v besedah in dejanjih, ali do nepoštenosti in neresnice. Če tudi enkrat ali celo večkrat premaga nasprotnik z nepoštenostjo nas, ostanimo vseeno trdni v poštenosti in resnici, ker naposled poštenost in resnica le zmagata. Nasprotnikov ne glejmo, kot da so naši sovražniki, glejmo nanje kot na ljudi, ki žive v zmotah in jim je treba odpirati oči, jih učiti, pa jim tudi odpuščati njih zmote, seveda treba se je tudi zavarovati proti njih zmotam, kolikor se da, ni pa treba zlovoljno iz jeze škodovati jim. Ako v nam nasprotni stranki, kateri ne prisojamo, da bi bila v pravici, vidimo ljudi, ki se nam jih zdi škoda, zakaj bi jih ne pregovarjali, naj izstopijo tam ter se pridružijo nam. Skušajmo vedno in z vsem našim življenjem vplivati nanje, tako, da bodo že iz naših dejanj spoznali, da smo mi v pravici. Saj tudi nasprotniki pregovarjajo ljudi iz naših vrst, da bi prestopili. Ko-

likokrat vidimo kakšnega »netopirja«, ki se je hvalil, da, ker govori resnico, jo sme povedati podnevi, leta pa ponoči okrog ljudi, kakor zadnjič g. Komljanček, po družbah ter jih »poučuje« za prestop. Komu vas bomo naznanili, g. Komljanček in drugi, ker hodite nagovarjat ljudi zdaj ob volitvah na svojo stran jih jih celo silite, da bi volili tako kot vi želite, če ne, jim žugate s smrtnim grehom in posmrtno kaznijo?

d Od Novega mesta. Pomislite, kakšen čudež! Naš ljubi prijatelj »Domoljub« si je bil šel pogledat »volilno gibanje na Dolenjskem« in je šele sedaj »od Novega mesta« izvedel, da je še »pred nekaj leti liberalna stranka okoli Novega mesta bila precej — mogočna.« Za boga, ali ne padete v omedlevico, če slišite iz zlatoresničnih ust našega ljubega »Domoljuba« tako čudovito novico. Doslej so klerikalci venomer trdili, da okoli Novega mesta liberalcev sploh ni, zdaj jih pa sam »Domoljub« pobija po lažnjivih ustih ter konstatira, da je bila liberalna stranka — pomislite — precej mogočna. To velja, si za bodoče čase dobro zapomniti. Ampak kaj neki je vzrok, da ni več »precej mogočna«? So morda tudi po novomeški okolici razsajali divji Huni iz rodu kranjskih klerikalcev, pa so jo poteptali, pomandrali v zemljo? So ti Huni iz rodu kranjskih klerikalcev tudi novomeško - okoličanske mogočne liberalce za košček boljšega kruha pokupili, pa jih odgnali v svojo sužnjost? Kaj še! Naš prijatelj »Domoljub« je našel čisto drugi vzrok, in sicer vzrok, ki drži in stoji kakor žebelj v steno pribit. Poslušajte, kaj mu je v dr. Žitkovi pisarni povedal dolenjski apostol g. dr. Ogrizek: Najprej je gosp. doktor silno žalosten, da liberalna stranka ni več tako mogočna, in da »sedaj kar nekam gine, kakor jeseni listje z drevja.« O, za zjokat, tako žalostno je to. In čudno je to, da je ravno »Domoljubu« tako hudo pri srcu, da mogočnost liberalne stranke tod okoli tako nekam gine. Navadno so klerikalci kaj takega veseli; da so pa ravno sedaj za volitve postali tako sočutja polni, to je še večji čudež, kakor Johanično »švicanje« telečje krvi. Pa »saj tudi ni čudno«, tako joka naš »Domoljubov« prijatelj nadalje. Tako daleč je moralo priti, kajti »glavni agitator in voditelj naših liberalcev je postal v zadnjem času znani Pirc iz Kandije.« — Kakor pri svojih pravadah, je učeni gosp. dr. Ogrizek tudi v tem dokazovanju od sile »učen«. Zgoraj sam pravi, da mogočnost liberalne stranke nekako počasi gine, a sedaj pa naj bo tega naenkrat kriv tisti »znani Pirc iz Kandije«, ki je šele v zadnjem času postal glavni agitator in voditelj stranke. To so čudne reči, kdo naj jih razume? Vendar nekaj dobrega je storil ta znani Pirc iz Kandije. In sicer nekaj dobrega za liberalce in še več pa za — klerikalce, kajti gosp. dr. Ogrizek je prepričan, da »odkar ima Pirc glavno

besedo (?) pri stranki, so se začele — pametnim ljudem odpirati oči . . . « Če ni ta Pirc od zlodja dobra duša! Pametnim ljudem, ki so bili prej slepi, je začel odpirati oči. In za take čudeže niti telečje krvi ni »švical«. Ne! To se je zgodilo čisto naravnim potom. Dr. Ogrizek namreč pravi, da se je vse to zgodilo samo zato, ker »vsi dobro vedo, kdo da je ta človek.« — In to je veliko, če res vsi vedo. Ampak gospod doktor vendar ni čisto prepričan, da bi res vsi to vedeli, zato za vsak slučaja še enkrat ponovi, kar je že bogve kolikokrat storil. Našel je pri Pircu tri velike glavne grehe. Ti grehi so pa taki - le: »Prvič pred tremi leti je bilo brati v časopisu, da je očitno odpadel od vere.« — Grozno! Gospod doktor pa je pozabil povedati, da Pirc ni odstopil od vere, ampak poslovil se je samo iz rimo - katoliške cerkve, da je to storil tisti Pirc, ki je bil do zadnjega trenutka svojega odstopa tako veren, kakor jih je med moškimi škof malo imel v svoji škofiji. Pozabil je povedati, da so ga do tega koraka pripravili tisti, katerim je preveč zaupal, to so bili duhovniki. Pozabil je povedati, da je Kristus učil, da ni prišel iskat pravičnih, ampak grešnikov izgubljenih, da je svojim namestnikom kot pastirjem naročil, da je njih dolžnost, poiskati in poklicati nazaj vsako izgubljeno ovco, da pa je naš škof kot vrhovni pastir se iz Pirca, ko je očitno izstopil, samo norca delal v svojem listu. In pozabil je povedati, da je ravno ta Pirc prav pred kratkim škofu sam dal priliko, da ga pripelje nazaj v naročje matere katoliške cerkve, kakor hitro ga pouči o vseh dvomih, ki so ga napotili do izstopa. Pa dočim je Kristus iskal grešnike, se njegov namestnik škof Anton Bonaventura niti zdaj ni zmenil za izveličanje duše grešnika, ki je njega, prvega pastirja v deželi, iskal, da se spokori in vrne nazaj med verno čredo krščanskih ovčic, kjer bi skupaj pasel s strašno katoliškim jentom dr. Ogrizkom. Ta prvi greh je precej šepa. Druga dva greha sta pa velika, da ju moramo razdeliti.

d Od Novega mesta. Drugi veliki Pirčev greh je pa ta, da namreč »vedo ljudje, da je ločen od svoje »prave« žene in hodi za drugimi.« — Če bi bil Pirc na celem Kranjskem sam tak »grešnik«, potem bi se mogoče za podlo krščansko dušo že izplačalo, tako čisto zasebno družinsko nesrečo izrabiti za volitve in jo vlačiti po javnosti. In seveda bi ljudje, ki se take umazane obrti poslužujejo, morali biti tudi sami čisti in brez enakega greha. Toda izkušnja uči in to se da po številkah dokazati, da je takih nesrečnih slučajev tudi že na Kranjskem in tudi že med prav katoliškim ljudstvom po deželi žalibog že toliko, da se danes noben resen človek za ta žalostni socialni pojav več ne zmeni. In vse kaže, da bo zlasti na Dolenjskem takih slučajev vedno več. Zato pa ne samo, da je za katoliškega akademika na-

ravnost škandal, če celo take, čisto zasebne družinske razmere vlačijo v javnost, ampak za klerikalno stranko samo so taki osebni napadi strašno zagrešeni, kajti s tem nas klerikalci sami prisilijo, da se proti svoji volji tudi mi pečemo z njihovim umazanim perilom. Recimo, da je to po katoliški morali greh, če je Pirc ločen, pa hodi za drugimi. Kaj pa pravi katoliška morala k temu, če katoliški duhovnik, profesor lemenatarjev, ki imajo postati vzgledni voditelji ljudstva, če doktor sv. pisma, ki o sebi uči, da je pravi namestnik živega Boga, če duhovnik, ki je kot maziljenec Gospodov, prisegel večno devišstvo in zvestobo svoji nevesti katoliški cerkvi, s katero se je v trenutku, ko je postal duhovnik, tudi poročil, če torej tak takorekoč že svetnik hodi na Dunaj, pa se tam zaljubi v žensko iz poštene rodbine, jo najpreje izkorišča, potem pa prelomi zakonsko zvestobo svoji nevesti katoliški cerkvi, pa zapelje ženo v greh in ko jo je zapeljal v greh, pa jo javno imenuje vlačugo? No, katoliški doktor Ogrizek, kaj pravite k temu? Vi seveda pravite, da tak duhovnik, ki oskruni svetost zakramenta ni lopov, ampak pošten katoličan, katerega postavljate za poslanca za katoliško ljudstvo. Kaj pa vaš kolega dr. Pegan? Ali je res, da, ko še od svoje prave žene ni ločen, pa že hodi za drugimi? Pa ker smo že v novomeški okolici, ozrmo se malo tu okrog. Vam je kaj znano, da je nedaleč od Novega mesta živel tudi neki duhovnik **v družbi žene svojega brata?** In to v tistem času, ko bi bil tudi brat ženo potreboval doma in ko je neka od istega duhovnika zapeljana deklica mu prinesla njegovega otroka, češ, tu ga imaš, naredil si ga, ga pa tudi živi? Vam je kaj znano, da v neki fari ob Krki, kjer je župnik konštatiral, da sta v celi fari samo dva liberalca, živi katoliški mož, ki je kratko, predno mu je žena umrla, neko dekle imel v pričo otroka svoje žene? Vam je znano, da je njegov brat imel ženo, ki jo je hodil »tolaziti« mlad kaplan, potem pa je ta katoliška žena pustila svojega katoliškega moža, ta katoliški in ločeni mož pa je potem iskal tolažbe pri neki omoženi ženi toliko časa, da ga je sodišče z ostro kaznijo moralo poučiti, da to nikakor ne gre, da bi on razdiral še drugi zakon, tudi če mu je kaplan razdril njegov zakon? Ali hočete še več kaj takega izvedeti, kako od svojih pravih žena ločeni hodijo za drugimi, pa jih zato nihče ne obeša na veliki zvon? Vprašajte novo pečenege katoliškega kandidata očeta Štemburja, zakaj je njegova prva žena umrla, če ima on na njeni smrti res mirno vest in zakaj je druga njegova žena tolikrat morala skakati skozi okno, pa se skrivati med vinskimi sodi sosedove hiše? Lahko ga vprašate, morda vam bo zdaj, ko je kandidat, to vse, pa še marsikaj drugega povedal, ker to bo najboljša reklama zanj, posebno, kadar bo poslanec. Gosp. doktor, vprašajte

»Boltatuvega Pepeta«, ki tudi »Bogu čas krade in vsaki teden laže in maže po katoliškem »Slovencu«, zakaj se je on kot oče otrok ločil od svoje prave žene in zakaj se je on kot tak katoličan odločil za — koruzni zakon. — Sicer pa je tudi v novomeški okolici mnogo mož na katoliški podlagi, ki sicer niso ločeni od svoje prave žene, vendar pa ne samo da »hodijo za drugimi«, ampak počno pri drugih tudi še kaj drugega. Kar malo potrpite! S takim osebnim napadom ste vrgli iskro, vžgalo se je, glejte g. doktor, da ne boste tudi vi — pogoreli.

d Od Novega mesta. Tretji Pirčev greh je pa ta: Namreč, »ta človek nima nobenega drugega dela na tem svetu, kot da Bogu čas krade in dopisuje v najbolj umazane časopise, v tiste, ki se norčujejo tudi iz kmečkega ljudstva.« — Gosp. doktor, je že prav, če tega Pirca tako poveljujete, ampak kar je preveč, je preveč. To bi morali vendar vedeti, da je ta Pirc sicer tako skromen človek, da ne vemo, če bi se upal gosp. dr. Ogrizku kar na javnem trgu »ukrasti« kakšno toplo zaušnico, kaj šele, da bi se tak revež upal — pomislite — samemu gospodu Bogu »čas krasti«. Če ga pa vendarle krade, posnema le svoje »častite« tovariše pri uredništvih katoliških listov n. pr. velemožnega g. Štefeta, Moškerca, in kolikor je še drugih takih katoliških ptičev, ki tudi drugega ne delajo na tem božjem svetu, kakor da po svojih katoliških listih lažejo, obrekujejo poštene ljudi, in se ne samo s kmeta, temveč iz celega sveta delajo norca s tem, ker na katoliški podlagi javno oznanjujejo brezverstvo in nauke, kakršnih se še pogani in ljudožrci sramujejo. Kaj pa dela na primer profesor Jarc kaj drugega, kakor da »Bogu čas krade«, ko se dan za dnem na deželne in kmečke stroške vozari po deželi, po gostilnah dobro je in pije, kmet pa zanj plačuje. Pa počakajte gosp. doktor! Kako pa je bilo takrat, ko je ravno ta Pirc še **dopisoval v »Domoljuba«, v »Slovenca«, v »Dolenjske Novice«** in še v več drugih listov na katoliški podlagi? Ni tudi takrat »Bogu čas kradel«? Ali kaj bo svet porekel k temu slučaju: Že ko je bil Pirc »ločen od svoje žene in je za drugimi hodil« in že ko je javno »odpadel od vere«, je prišel k njemu eden izmed boljših škofovih svetovalcev, pa mu je, ne meneč se za vse Pirčeve grehe, **ponudil prav čedno korito v uredništvu katoliških listov.** — Gosp. doktor Ogrizek in kanonik Žlogar in tistih par kupljenih duš, ki se drže vajinih škriccev, nikar ne klicati hudiča. Če pridejo neka gotova pisma na dan, boste videli, bo res hudič. Pa pustimo to. Za danes si le še pogledimo, za kako neumne ima »Domoljub« svoje bralce, oziroma kakšen butec je tisti lopov, ki je zagrešil v »Domoljubu« dopis od Novega mesta. Ker se tu namreč trdi, da so zgoraj navedeni Pirčevi trije grehi krivi, da nekdanj »mogočna liberalna stranka v novo-

meški okolici propada«, dajte si to stvar nalašč bližje pogledati. Pred nekaj leti — torej v času, ko »Domoljub« trdi, da je bila liberalna stranka okoli Novega mesta »precej mogočna« — se je ta presneti Pirc oženil — ampak tudi takoj po poroki — ločil od svoje »prave« žene. Ker je poroki takoj sledila ločitev, je že morala biti res »prava« žena. No, pa to nas nič ne briga. Pač pa nas mora brigati, da je bila liberalna stranka ravno ob tem času, ne da bi se bila količkaj brigala za ta Pirčev greh, »precej mogočna«. To namreč »Domoljub« trdi. V resnici pa takrat o kakšni liberalni stranki okoli Novega mesta skoro ni bilo ne duha ne sluha. Pa recimo, da ima »Domoljub« prav. Ampak »Domoljub« naj prihodnjč tudi še to pove, da je Pirc takrat, ko se je ločil, ko je zagrešil tak velik greh, bil v jako tesnih zvezah z **blagoslovljeno gospodo v — Katoliški tiskarni**. Če bi hotel kdo to dvomiti, so neke prav zanimivo pisane stvari še danes nekje na razpolago. Pa tudi to je čudno, da tudi klerikalna stranka zaradi tega ni propadla, ker se je bil Pirc ločil od svoje prave žene in je hodil za drugimi. Zakaj neki bi ravno liberalna stranka zaradi tega morala razpadati? Posebno če se uvažuje dejstvo, ki ga mora g. Pirc sam pritrditi, da on prav k liberalni stranki nikdar ni pripadal. No in ko je Pirc storil oni veliki greh, ko je očitno izstopil iz rimsko-katoliške cerkve (— ne pa, da se je odpovedal od vere, kakor piše »Domoljub«), je bil Pirc v Ljubljani in je ostal še čez eno leto tam. V Ljubljani nismo takrat zaradi tega dogodka prav nič občutili, da bi bila liberalna stranka kaj manjša, kakor je bila pred tem dogodkom. Če se pa to niti v Ljubljani ni poznalo, kako naj bi bila to občutila liberalna stranka v novomeški okolici, kjer Pirca niti doma ni bilo? Da pa klerikalci sami tudi ta Pirčev greh niso resno vzeli, to smo že povedali, ko smo omenili, da je ravno v tem času prišel k Pircu eden škofovih prijateljev, pa mu je ponudil službo **pri škofovih listih**. Nismo te sicer osebne zadeve brez gotovega razloga tako obširno razložili. Ta slučaj nam namreč jasno kaže to-le resnico: Dokler je Pirc delal za klerikalce in so klerikalci vsaj upali, da bo zanje še delal, je bilo čisto v redu, da je bil ločen od svoje prave žene, da je hodil za drugimi in da je očitno izstopil iz rimsko-katoliške cerkve in da je Bogu čas kradel z dopisovanjem v klerikalne liste. Zdaj pa, ko vidijo, da se ne pusti več vloviti v njihove mreže, pa ga venomer slikajo kot velikega grešnika, proti katerega javno ščujejo nevedne ljudi. Pa še tako prokleta zabiti so, da mu pripisujejo v napredni stranki tako mogočnost, katere Pirc že zaradi tega nima, ker je bil še vedno v opoziciji proti stranki, ali pa je bil celo v ožji zvezi s klerikalno in edino zveličavno katoliško stranko. Tako gosp. dr. Ogrizek, hočete še kaj več zvedeti?

o Gorenjske novice o

g **Z Dolskega**. Ljubljanski liberalci so poslali brezverske časopise in lepake med nas poštene krščanske može. Tako se je glasila božja beseda zadnje nedeljo razlece. Brezverci, zatajevalci boga, pekla, nebes, svetnikov itd. so liberalci, to je bila glavna vsebina zadnje pridige — ko vendar vsak človek ve, da bi se vsakega po našem državnem zakoniku takoj zaprlo, kdor bi se upal kaj takega črhiniti. Toda so volitve in naši grešniki, ki vozijo deželno ladjo, vedo, da jim pomaga do zmage edinole še vera. Zatorej hajd naprej — vera je v nevarnosti! Gospod župnik, nečemo se pečati danes z vami kot božjim namestnikom, ki oznanjuje razleco mesto: ljubite se med seboj — kregajte se med seboj! Ne zamerimo vam to zelo, ker to morate storiti, če hočete s časom dobiti boljšo faro. Mi smo danes popolnoma prepričani, da podpore, ki smo jih deležni od deželnega odbora, so samo pesek v oči, kajti pride čas, ko bo treba zvišati naklade in vse, kar smo dobili, bo treba nazaj plačati. Slednjič pa še ta nesrečna misel, da se nam postavi za kandidata dr. Kreka, ki je na nekem shodu na Gorenjskem kričal, da je treba svojega bližnjega s kolom pobiti, če je ta liberallec. Saj imamo že duhovnika Lavrenčiča in zdaj naj volimo še enega! Poleg tega pa še takega, ki ima kot katoliški duhovnik toliko masla na glavi? Gospod župnik, ali nas bo poučeval gospod Krek o prešestovanju, kajti o čem drugem nas kot dosedanji poslanec ni poučil, storil pa tudi nič ni. Gliha vkup štriha — ste rekli, gospod župnik, zadnjič na prižnici. Vprašamo vas tedaj, ali ste vi, ki se pogajate tako silovito za dr. Kreka, tudi tak kot je dr. Krek, ki se mu je dokazalo, da je imel spolno občevanje z neko dunajsko gospodično? Ali je on tožil za to žaljenje? Ne; pač pa se je »zvesti Janez« zadnjič v Ljubljani na kolodvoru, ko je zagledal bivšo svojo prijateljico, skril v stranišče. Tudi so se pametni somišljeniki S. L. S., ko se je natančno zvedelo o Krekovih grehah, izrazili, da mu ne preostaja drugega, kot iti v samostan. In takega človeka se nam postavi zopet za kandidata, ko vendar tekom šestih let nič za nas storil ni! Ne, kdor misli s svojimi možgani, ga ne bo volil. Vera vam je le sredstvo, saj se sam Krek ne ravna po naši sveti veri! Naš okraj ima zadosti enega duhovnika za poslanca. Drugi poslanec pa naj bo **kmet** in to je **Matevž Sršen, posestnik na Skaručini**.

g **Škofja Loka**. (Iz škofjeloške okolice.) Vendar so se izvršile enkrat deželnozbornske volitve s plošni skupini, ki so prizadjale našim gospodom po farovžih toliko skrbi. Posebno naš Šinkovec nas je preteklo nedeljo na prižnici obdelaval s sleparji, goljufi, brezverci itd. Vsakdo je pričakoval, da bo imelo to njegovo hujskanje kaj uspeha, a vrezali smo se s

Šinkovcem vred tudi mi. Naš kandidat g. Franc Dolenc je dobil 155, nasprotnik Jarc pa 153 glasov. Tedaj smo za dva glasova na boljšem. Kakor se nam poroča, so bili gospodje zelo hudi radi tega. Verjamemo, saj so lahko. Ločani pa so vendar pokazali, da so — napredni, kar nas veseli najbolj.

g **Stara Loka**. Tudi v naši občini je dobil naš kandidat neverjetno veliko število glasov. Pričakovali smo jih veliko manj, ker so nam razmere le predobro znane. Gosp. Dolenc je dobil 202 glasova, Jarc pa 347. Da je dobil Jarc toliko glasov, nas prav nič ne moti, posebno tiste, ki dobro poznamo delovanje prižnic, spovednic in drugih takih pripomočkov, ki so klerikalcem na razpolago. Za nas je uspeh časten. Nad 200 volilcev je v naši občini, katerim delovanje vladajoče klerikalne stranke ni po volji in to nas navdaja z upanjem, da je bodočnost — naša. Le na delo za samostojno kmečko organizacijo in uspeh ne bo izostal!

g **Stara Loka**. V tukajšnjih vaseh so klerikalci razdeljevali neko brošuro. S tem se je odlikoval posebno žabniški župnik. Pa tudi loški Šinkovec jo je bral preteklo nedeljo na prižnici. Obenem pa je tudi dejal, da smo brezverci in da veri škodujemo. Le škoda, zakaj ni tudi povedal, kaj je delal dr. Janez Krek dne 28. decembra t. l. na Dunaju. Samo to naj bi bil povedal, ne pa poštene ljudi zmerjal z brezverci.

g **Stara Loka**. Pri sedanjih volitvah smo imeli priliko spoznati nekoliko natančnejše delovanje klerikalcev. Mnogo volilcev, seveda naših, je bilo izpuščenih. Dobra šola za drugič, kajti vsakdo si pač misli, da bo volil, ko pa treba stopiti z glasovnico na volišče, pa ne more voliti, ker se ga je enostavno izpustilo, sam pa volilnega imenika ni pregledal, ako je vpisan in ni vložil reklamacije. Naj si to vsak dobro zapomni za drugič.

g **V Virmaršah** je doma neko človeče, ki sliši na ime Vrbežnikov Andrejček. Ta je zelo vnet klerikalen priganjač. Ta revež je hodil pred volitvami od hiše do hiše in popisoval, pravzaprav štempljal glasovnice. Kot se govori, ponekod celo kar brez dovoljenja volilcev. Svetovali bi mu, naj se pazi, kajti lahko se mu zopet pristrižejo peruti. — **Tudi t a t o v s e n e m a n j k a** v Virmaršah. Preteklo nedeljo zvečer je bil neki tak »prijatelj« celo toliko prijazen, da je posestniku Jenku ukradel nad pol štanta ajde iz kozolca. Je pač gledal na to, da bi jo bolj po ceni pridelal, ker je danes taka draginja.

g **Škofja Loka**. Nedeljskega dr. Trillerjevega shoda se je udeležilo zelo mnogo volilcev, med temi tudi precej okoličanov. Shod je napravil na vse najboljši vtisk. — Plakati, ki so vabili na ta shod, so naše loške klerikalce zelo bodli v oči. Zato so jih bombardirali ponoči ponekod kar z blatom, drugod pa trgali. No ja, saj se poznamo! — **Kmetje!** Za volitve v kmečki ku-

riji dne 9. novembra pa volimo zopet naša kandidata, ki sta za sodne okraje Kranj, Škofja Loka, Tržič: **Jože Novak, posestnik v Jami, in Matej Barle, posestnik na Lužah.** — Na delo za naša kandidata!

g Iz občine Ovšiče na Gorenjskem. V naši občini smo toliko srečni, da imamo v svoji sredi g. viteza Pogačnika, ki že dalj časa zastopa našo občino v deželni zboru. Kot domačinu bi mu bili zelo hvaležni, če bi se za nas kolikortoliko pobrigal. Toda storil ni za nas nič, pač pa le vse zase. Videti je, da misli, da je domača občina preskrbljena z vsem najboljšim. Volilci, ki ste dne 1. decembra oddali tako neustraheno nad sto glasov samostojnemu kandidatu g. Kržišniku, storite enako tudi dne 9. decembra. Čeprav nam morda ne bo mogoče zmagati, bodo vendar nasprotniki uvideli dovolj jasno, da vsi nismo zadovoljni z delovanjem klerikalne stranke, h kateri spada tudi gosp. vitez. Dasi postopa mož bolj kavalirsko kot drugi, vendar ne zasluži, da mu oddamo svoje glasove. Prilike je imel dosti, da nam dejansko pokaže svojo naklonjenost, a to se ni zgodilo. Zato oddajmo dne 9. decembra vse glasove samostojnemu kandidatu. Naj zapise dne 9. decembra **vak na glasovnico: Jože Gogala, posestnik v Novi vasi.**

g Iz Cerklj na Gorenjskem. Pregovor pravi: Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce. Klin se izbija s klinom. Surovini se mora pa povedati kar po hribovsko, ker se neki znani ošabni in podli človek tako trudi po najetem in opitem pisarju v »Domoljubu« in ker ne vidi pred seboj svoje preteklosti, tudi ne sedanjosti, mu hočemo posvetiti z Lampetovo elektriko v njegove zamazane in oprasene obisti. Jezi ga menda še vedno, da se je raznesla vest po časnikih, kako se je ponujal on in njegova zlata žena Marijana, plemenita Kuhnjekova, na bob v Brnik. A domači so šli raje proč, kot bi pitali lačne Janeze. Janček je povedal vzornim gospodarjem: Vse ste že požrli, sama kravca je še Bevka, da jo kratki Konček ob priliki zajezdi. Menda je vzorgospodar tak kurator in njegov koritar, ki proda v teku leta hišo, 18 oken kozolca, njivo, poleg dohodkov, ki so zabeleženi za leto 1912. v kuratelnem aktu v znesku 7703 K 48 vin. Za vzorno gospodarstvo Jenkove imovine pa vzame očitno: prvi po 300 K, drugi pa kar skupaj 700 K. Poleg drugih vzornih točk nahajajo se dvomne in docela dvomljive kar hipne poteze, kakor: Potrosil na potu v Kranj, Kamnik in Ljubljano, pri Janšetu itd. toliko in toliko kronc. Ne pove pa, čigav želodec je moral vse prebaviti, kuratorjev ali koritarjev, če ni vzel bog pobasaj. Kadar se je kuratorju zdelo potrebno, omislil si je tudi malco, da si je podprl z njo vedno kruleči želodec na račun Kalinškovih dohodkov. Janček je sedel pa tisti čas doma razcapan in lačen, ali obutan v bolnici ležal od gotovih batin. Vzorgospodar je tudi kurator, ki po lastni

izjavi pravi: Ko sem dobil denar, kupil sem moji Mici toliko obleke, da sem plačal šivilji Marički samo za lon čez 50 kronc. Mici pa je rekel: Mica, zdaj le zamerjaj, kdaj sem bil Jenkov kurator. Koritar Janša si pa misli: Sedaj je železo gorko, kar kujmo ga. Pa si je sezidal kuhinjo. S čigavim denarjem pa? Vzorgospodar pusti v Poženku Jenkovo hišo, da razpade, da postane podrtija, da ima le njegova Mica novo krilo in Janša novo kuhinjo. Tako človeče je tudi vzoren gospodar, ki je leta 1901. zadnji četrtek, to je 27. novembra, pred Adventom, sklenil neki srečni zakon, ki je pa postal veljaven šele dne 11. junija leta 1912. Med tem časom — pravi Janček — bil je konjederčev. Čveka tudi o goljufanem in ukradenem denarju. Vpraša se glede tega le toliko: Čigavi so bili tisti vampi, ki so pozobali celi 1200 K, ki jih je imelo vknjiženih kreditno društvo na znane travnike? Tudi se vpraša, kdo je napravil dolg na menico in brez menice v znesku 450 kron pri g. Kokalju v Kranju. Ker je pri največji suši tekla voda kar v grlo, plačal je »Domoljubov« obrekovani očka vse to iz svojega, da ni bilo izvršila. Pri izplačilu tega je postal od gotovih ljudi tat in goljuf. To je plačilo sveta. Gospodar, ki se opira na župnika v Cerkljah, zastopan po nekem ljubljanskem advokatu, hoče slepiti tudi sodišča in oblasti s svojim vzornim gospodarstvom. Ne pove pa ne, kdo je leta 1904. vzel za balo švedrastega konja in kravo, štedilnik in omaro od Jenkove hiše, in komu kuka kukovica na uri v hiši. Janček pa sedi otožno in premišljuje, koliko tavžentov je zginilo v žepe nenasitnim Koracmanom. Ker se opira v vseh kritičnih zadevah na župnika tam, in na ljubljanskega advokata in na svoje vzorno gospodarstvo, naj se navede še slučaj, kako je ta vzorgospodar izkopal denar iz zemlje, namreč 3500 gld., to je 7000 kron, v neki kleti na Brnikih, za kar je bil le kaznovan, ker ga katoliški župnik priporoča zato kot vzorgospodarja, mu tega ni potreba nazaj dati. Ko se je poročil s svojo Marijano pl. Kuhnjekovo, pokvaril mu je orožnik z ozirom na navedenih 7000 K vse veselje. Šele ko je prišel iz somovega žrela, kakor prerok Jon, razvijalo se je počasi hišno blagostanje, izkopano v potu obraza iz zemlje. Župnik pa kriči na glas: Glejte ga Jančeta Koracmanovega, kako on zna in kako njemu oštarija nese. Tega pa ne pove, kako vse peša, kamor stopi njegova peta. Ker je Janša katoliški hinavec brez sramu, obut v najdebelejšo kožo sedanjosti, sedi vedno kaplan tam in sklemeta, kaj naj bi še požrla. Saj gliha vkup štriha!

g Iz Stare Oselice. Hud boj je bil za volitev, posebno ker je nasprotna stranka tako sleparila in z vso močjo pritiskala na volitve. Oddanih glasov je 406, Dolenc 146, Jarc 248, raztresenih 12. Nekateri volilci so dobili že popisane vročene glasovnice in proti njih volji za Jarca. Po-

pisane so bile s šampiljo, s katero sta tudi župnika Soukup in Kos napisovala med volitvijo pri stopnicah, kjer je bil glavni vhod na volišče. No, naša župnija se je držala izredno dobro, kar kaže, da smo siti Soukupovega paševanja. Nova Oselica je pa nazadovala od zadnjih državnozbornih volitev ali samo zato, ker je toliko volilcev-hinavcev. Naprednjaki so storili dolžnost v polni meri, a so bili opeharjeni. Možje Novooselčani, to ni lepo, da kdo hinavca igra. Klerikalno orožje za agitacijo je bila bera in vera. Ali vendar smo lahko ponosni na tak volilni rezultat, kajti kar nas je volilo napredno, smo vsi volili iz lastne volje in pameti, a nasprotniki so zmagali le po slepariji in duhovniškem pritisku.

g Iz Poljanske-Sovodniške doline. V odgovor »Slovenčevemu« dopisniku z dne 27. novembra t. l. Zaganjaš se v g. učitelja iz Poljan, da je imel shod za zaprtimi vrati. To je laž, ker se je vršil isti dan občni zbor kmečkega izobraževalnega društva, ne pa shod, in šele potem je spregovoril par besedi o sleparijah in krivicah, ki se gode vsem tistim, ki ne volijo s klerikalci. Vrata so bila odprta na stečaj, to lahko zveš pri tvoji »žlahti«. Dalje govoriš od možganov. Zakaj pa ne poveš od onega Jakca, ki jih je skupaj spravljal tisti čas na Kladiji v zaklenjeni sobi v zabavo devetim možem. Velika udeležba, kajne! Ta vaš zaupnik je, ko se je peljal od predzadnjega zaupnega katoliškega shoda, bil na glavo padel in si možgane pretresel, ker se je barka prevrnila. Dober tek, Jaka! Od bere si pa nič nikar ne beli las, preklinjajo le tisti, ki so od tistih vnetih katoliških mož napačno poučeni. Da so klerikalci največji preklinjevalci, to si pa že ti sam povedal v »Slovenču«. Da so Sovodenkarji in Oselčani res neumni, kar trdiš, je pa resnica, posebno oni, ki se potegujejo za cesto čez Mrzli vrh in drže s tako sleparsko stranko. Ker vedno govoriš o veri in božjih postavah, zakaj sam ne spolnuješ četrte božje zapovedi?

o Notranjske novice o

n Dolenji Logatec. Deželnozbornske volitve so izpadle pri nas zadovoljivo. Odnesli smo klerikalcem večino, s prištevši socijalnodemokratske stranke, dasiravno so klerikalci agitirali z vsemi dopustnimi in nedopustnimi sredstvi. Občinski tajnik je volilne listine dostavljaj tako pristransko, da več naprednih volilcev ni moglo voliti. Zato pa zahtevamo, da to tozadevne oblasti preiščejo in krivce kaznujejo. Naši klerikalni agitatorji niso dali miru ljudem celo zadnjo noč pred volitvijo. Za centralni agitacijski lokal so rabili pisarno tukajšnje lesne tvrdke Demetrio Marco, ki ima svoj sedež v Trstu. Ob 1. uri zjutraj dne 1. t. m., to je na dan volitve, bila je ta pisarna že napolnjena s klerikalnimi agitatorji. Kot generalna agitatorja te nečedne

klerikalne družbe sta bila naš klerikalni podžupan Joža Vidmar-Voluharjev in pa predelavec imenovane tvrdke Joža Maček-Kristanov. Ta dva klerikalna generala sta celo zadnjo noč pred volitvami imela svoj glavni stan v tej pisarni. Tu sta dajala svojim podložnim agitatorjem navodila in sprejemala sporočila od njih. Priče za to so na razpolago in za sedaj je le še vprašanje, je li klerikalcem dala v najem svojo pisarno lesna tvrdka Demetrio Marco, ali je to storil njen poslovodja gospod Artur Serini, dosedaj ugleden naprednjak v Dolenjem Logatcu. Ali je pa to storil samovoljno Kristanov Jože, kateri prav rad poudarja, da ima g. Serinija pod svojo komando. Pripomniti moramo še, da so naši socijalni demokrati tudi pri tej volitvi prav slabo izvršili svojo nalogo. Pri volitvah pred petimi leti so oddali za svojega kandidata 72 glasov, pred dvema letoma 45 glasov in pri teh zadnjih volitvah pa še samo 28 glasov. Kakor kažejo navedene številke in pa še neka druga znamenja, so naši demokrati večinoma Vidmarjeve sorte, ki je zavoljo klerikalnega konsuma iz soc. demokrata postal klerikalec. Po navedenih številkah smemo tudi upati, da pri bodočih volitvah pri nas ne bo nobenega socijalnega demokrata več in to bo tudi za naprednjake boljše, ker bomo vsaj vedeli natančno število sovruga.

n Dolenji Logatec. Pri deželnozborskih volitvah v splošni kuriji se je naš vpokojeni finančar prav generalno postavil. Stopil je namreč bolj h koncu pred volilno komisijo, razgrnil svojo še prazno glasovnico na mizo pred tri napredne člane volilne komisije, zahteval od teh pisalno pero, te vprašal za natančni naslov kandidata Antona Kobija in potem napisal na glasovnico z velikimi črkami kandidata Antona Kobija. Potem je pa plahnil glasovnico proti komisiji in odšel. Tako se je obnašal pri volitvi naš klerikalni špiritist in nekdanji odločni naprednjak, katerega so naši klerikalci pri zadnjih občinskih volitvah kandidirali v občinski zastop, na dan volitve so ga pa pustili na cedilu kot neko stvar, ki jo v mleku ne rabijo, in v svojem konsumu ga tudi niso marali trpeti. Da pa se človek tako obnaša, mora biti ne le samo prismojen špiritist, temveč mora imeti vrhu tega svoje možgane že popolnoma kisle in tak človek je bil še do pred volitvami v najboljši napredni družbi kot čistlan naš občan.

n Dolenji Logatec. Naš klerikalni župan Slavec je stavil v občinski proračun za leto 1914. za oskrbo občinske pisarne 1400 kron. Pri tozadevni občinski seji dne 25. novembra je moral na zahtevo dveh naprednih odbornikov pojasniti, zakaj bo sploh toliko denarja rabil. Pri tem pojasnilu je prisotnega zapisnikarja, občinskega tajnika, surovo nahrulil, psoval in iz občinske pisarne segnal. Odboru je župan Slavec povedal, da je od tega denarja tisoč

kron namenjenih za občinskega tajnika. Slavec bo pa ta denar najbrž za kaj drugega porabil, tajnika pa pustil stradati kot občinskega psa na cesti. Klerikalna večina je to postojanko vseeno sprejela proti glasovom napredne manjšine. Zvedeli smo tudi od gotove osebe iz Blekove vasi, da je naš čedni župan Slavec pri letošnjem vkonačenju (Einquatierung) vojakov imel kakih 150 kron primanjkljaja. Vprašamo župana Slavca, da nam pojasni, kdo bo to trpel, ker je ta primanjkljaj župan sam zakrivil? Ga bo li trpela občina ali on? Pa ne da bi ga pokrili s tem, kar misli tajniku iz grla potegniti?

n Iz Postojne. Predpreteklo nedeljo so imeli naši klerikalci slabo obiskani shod v Otoški jami. Kot otroci temote so se skrili pod zemljo, ker niso vredni, da jih obsije žarek svetlega solnca. Saj pa tudi drugam ne spadajo kakor v luknjo, ker to bi edino zaslužili za nesramne laži, s katerimi so svoje zapeljane volilce slepili in jih navduševali za neposredne kandidate S. L. stranke. Najprvo se jim je predstavil ateist dr. Marolt ter povedal, da ima prašiče, kokoši, krave in tudi lepe konje in kočijo ter da je pristni kmet. Dalje je nesramno zabavljajal čez občinsko upravo postojnsko naš potuhnjeni katehet Ažman. Ko bi imel deželni odbor tako čiste roke kot jih ima naše županstvo, se ne bi bilo treba jim bati pokazati računov naprednim poslancem. Vprašamo le g. Ažmana, zakaj sta bila deželna odbornika tri tedne v Postojni pri občini in naj nam povesta, ali je vse v redu ali ne, da ne bo ljudi farbal, da smrdijo občinski računi. Se še vidimo, g. Florijan! Dalje se je lagal, da hočejo liberalci in postojnski gostilničarji odpraviti opoldanski »Žitnikov« vlak, ko vendar vsak otrok ve, da je tega dosegel naš zaslužni gospod Arko s posredovanjem g. dr. Žitnika. S takimi lažmi morete le svoje Kropovčane farbati. Pritoževal se je tudi, da ni imel nekdanji občinski odbornik, pristaš S. L. stranke, iz Vel. otoka nikdar besede, ko je bil občinski odbornik, in se ga ni pustilo govoriti. Povemo vam v brk in dokažemo s pričami tudi vaše stranke, da je to nesramna laž in vas priporočamo deželnemu odboru, da posreduje, da se vas takoj pomakne še v dva višja plačilna razreda, ker to zaslužite za take laži. Le zabavljajte čez birte, mesarje, uradnike in na vse druge, kar ni klerikalnega, saj po vaši želji bi morale biti itak na svetu le duhovne posode, potem bi bilo za vas, kaj ne? Prihodnjič se s katehetom Ažmanom že še več pomenimo. Nazadnje je še komedijant dr. Pegan, ki pa ni nič novega povedal kakor same kvante, kakor da, ako bik dobro ne skače, se pelje kravo k drugemu biku. To je tudi učitelj morale, ki take neslanosti vteplje na shodih, kjer so otroci navzoči, pa saj mu ni zameriti, ker je tudi krepkega kalibra in firme Krek et Komp. Kar je čvekalo novopečeno, politikujoče otroče (dr.) Kozle, ni vredno obravnavati,

ta mladenič je še potreben, da gre študirat par let oliko in dostojnost, da se bo znal vesti v javnih uradih. Ali le obžalujemo, da Otočani tako hrano uživajo, kakoršno jim nudijo ti komedijanti, pa saj za oprnega basista Mat. Vilharja, tovarnarja in farovškega založnika plugov Jerka iz Postojne ter papeževega svetovalca Sajovica iz Stare vasi je kmalu vse dobro. Pa nasvidenje gaspudi!

n Za Sokolski dom v Postojni so darovali: nabiralnik gostilne brata Pikel 6 K, brat Josip Kraigher izročil 2 K, ki jih je daroval g. Josip Hočevar, zastopnik tvrdke Grubbauer iz Ljubljane. Srčna hvala!

n Vojaki v Postojni. Vojaška uprava se je obrnila z vprašanjem na občino postojnsko, ako bi mogla začasno nastaniti en bataljon trdnjavskega avtomobilnega polka, ki ga namerava stalno v Postojni nastaniti potem, ko bo vojašnica dograjena. Občina je stanovanje za začasno nastanitev tega polka preskrbela ter pričakuje nadaljnih odredb v tem oziru.

n Vrabče. Na Vipavskem je neodvisna kmečka misel zelo razvita, seveda klerikalni listi tega ne prijavijo. Na Vrabčah smo 1. decembra pri volitvi v splošno kurijo za neodvisnega kmečkega kandidata Ferdinanda Gašparija napravili večino za 6 glasov, dasiravno ni bilo za našega kandidata prav nobene agitacije. Po volitvi so šli nekateri volilci v gostilno in tam so naši nasprotniki osumili nekega postarnega zmernege klerikalca, da je volil našega kandidata. Takoj ga neki farovski privrženec udari po glavi ter ga nadalje obdeluje. Šele ko je stopil orožnik v sobo, je nastal mir. Smrtno ranjenega so pustili brez pomoči, dokler ni eden naših volilcev pristopil, mu izpral rane in mu jih obvezal. Ni zadosti, da sleparijo, najraje bi še pobijali. A dolgo ne bodo več, kajti Gašpariju ni manjkalo dosti glasov in prišel bi v ožjo volitev. Prihodnjič bo vse drugače!

n Bloke. Že delj časa se ni bralo v »Slovenskem Domu« iz naše občine, da ste gotovo že mislili, da smo že vsi pod komando našega Mramorja in kaplana Ježa. Temu pa ni tako, kajti tudi pri nas se je jelo daniti. Ljudstvo se prebujata ter je jelo gledati izpod klerikalne krinke. Ne damo se več farbati, prišli smo do spoznanja, da vemo, kje nas čevelj žuli. Proč s farško komando. Sedaj pere v »Lažiljubu« nekdo našega poslanca, kakor tisti bedak črnega bika, da postane bel, pa se mu ni hotelo posrečiti, ostal je vedno črn. Tak ostane tudi naš Mramor. Strašno so ga presunile volitve in bati se je, da se mu ne omrači um, če ga ima še kaj, saj možgani so se mu menda skisali od tistega časa, ko ga je neka ženska zdravila s kislim zeljem na spodnjem delu života. V zadnjem »Lažiljubu« je skrupcal članek, kar je pa skoro do pičice zlagano ter napadal poštene može, ki ne trobijo v njegov rog. Revež se je toliko spozabil, da ne ve, kam spada bloška

občina, ali na Dolenjsko ali na Notranjsko; zapisal jo je kar na Dolenjsko. Takega poslanca torej naj volimo, ki še ne ve, odkod je doma ali z Dolenjskega, Notranjskega ali pa ga je mogoče celo vihar prinesel s puščave afrikanske. Torej volilci, vedite komu boste dali svoj glas dne 9. decembra. Saj imamo vendar v naši sredi može, katerim brez skrbi zaupamo in smo lahko prepričani, da bodo delali v naš blagor, ne pa kakor dosedanji poslanec Mramor, ki je pri vsaki priliki pripravljen v škodo pripraviti tudi svoje volilce, ako se mu ne odkriva in klanja, kakor najbolj svetemu svetniku. On pa dela z ljudmi kakor svinja z mehkom. Kot poslanec je pod zaščito, ker ga brani nekaj njegovih kolegov, ki ga ne puste pred sodišče. Torej očka Mramor, ako si tak poštenjak, kar tudi sam od sebe pišeš, podvrzi se postavi in se ne skrivaj

za zaščito kakor otrok, ki se zavije v materno krilo, ker se boji očetove šibe. Torej volilci, ki še ne poznate tega svetega moža, pazite, da ga ne boste prehitro spoznali. Ne poslušajte vsiljivih kaplanov, ki ga vam priporočajo za vašega zastopnika. Volite le moža, ki ga poznate in ste prepričani, da bo delal v vašo korist.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar.

Čevljarskega pomočnika

sprejme takoj v trajno delo 86
LUKEK FRAN, čevljar v št. Rupertu, Dolenjsko.

Listnica uredništva.

Zaradi pomanjkanja prostora je danes več dopisov izostalo. Priobčimo jih prihodnjič!

Aškerčevo poslednje delo:

Atila v Emoni.

Cena broširane knjige 1 40 K,
vezane 2 40 K; po pošti 20 v več.

Naroča se v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

„Za tem ne umrje nihče!“

To prijazno tolažbo dajo človekoljubi radi svojim znancem, ki jih mučijo revmatične, protinske ali nevralgiške bolečine, ako roke in noge komaj premikajo ali ako so si bolečine našli z izpahnenjem, opečenjem, oteklina, zmečkaninami ali ozeblinami. S to slabo tolažbo pa ni pomagano nikomur. Svojim bralcem pa iz lastne izkušnje lahko postrežemo z boljšim svetom: vzemite v takem slučaju za takojšnjo odstranitev bolečin Fellerjev ra-

stlinsko esenčni fluid z znamko »Elsafluid«, ki nam je pri takih povodih že večkrat dragoceno služil.

Zanimalo bi znabiti naše bralce izvedeti, kako piše o tem znana pesnica Pavel Marija Lacroma pl. Egger Schmitzhausen: »Usojam se Vam javiti, kako dobro mi je storil za obrazno nevralgijo Vaš fluid z znamko »Elsafluid«, ki sem ga prejela po baronici Freytagh. Sprejmite iz velike množice hvaledežnega občinstva najtoplejše zahvalo« itd.

Na tisoče podobnih zahvalnih pisem potrjuje, da je pri bolečinah vseh vrst, onemoglosti, slabotnosti, migljanju pred

oči itd. Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid« cenjeno domače zdravilo. Naj bi ga ne manjkalo v nobeni hiši.

Tudi želodčnih težav, zaprtja, pomanjkanja slasti in napanjanja bi ne smeli prezreti, nego za njih odstranjenje rabiti Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko »Elsa kroglice«. Iz lastne izkušnje jih lahko najtopleje priporočimo. Naročite jih 6 škatlic za 4 K franko in od Fellerjevega fluida z znamko »Elsafluid« 12 steklenic za 5 K franko od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elzin trg št. 318 (Hrvaško).

----- ek.

Priporočamo našim

Kolinsko cikorijo

14 gospodinjam iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica števil. 2., lastna hiša.

Obrestuje vlogé na knjižice s 4³/₄% v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj polnovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 1.000.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za ves tuj denar. Promet na leto do 1400 milijonov kron. Preskrbuje vse donarne zadeve najkulantneje. 6

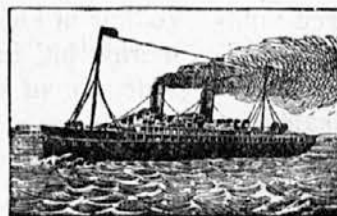
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Lastna tovarna
ur v Svici
1887
Zahtevajte JUBILEJNICENIK "Zastojnj"
1912
Fr. Čuden, Ljubljana.

Loterijske številke.
Dvignjene v soboto, 29. novembra 1913.
Linc: 59, 46 11, 8 36
Dvignjene v sredo, dne 3. decembra 1913.
Trst: 81, 41, 19, 74, 86.

Samo 5 dni iz HAVRE v NEW-YORK

Brzoparniki: 13

France, La Provence, La Savoie, La Lorraine, La Touraine, Roshambeau.

: Samo pet dni! :

vozijo francoski brzoparniki, najkrajša in najcenejša vožnja.

Veljavne vozne listke (šifkarte) za Ameriko in vozne liste iz Amerike nazaj v domovino po najnižji ceni izdaja **edini**

Ed. Šmarda
oblast. konces. potovalna pisarna
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18.

v hiši Kmetske posojilnice, nasproti Figovca.